

REPUBLIKA

ROK XVII.

ŁÓDŹ, ŚRODA, 11 STYCZNIA 1939 ROKU.

CENA NUMERU 15 GROSZY

№ 11

Narada premiera Anglii w Paryżu

z premierem Daladierem i min. Bonnetem. — Uzgodnienie poglądów pomiędzy rządami Francji i Anglii

Chamberlain opuścił stolicę Francji, udając się do Rzymu

LONDYN, 10 stycznia.

(PAT). Premier Chamberlain i minister spraw zagranicznych lord Halifax odjechał dziś o godz. 11-ej rano pociągiem „Golden Arrow” do Rzymu. Na dworcu żegnali odjeżdżających sir John Simon i inni ministrowie. Premier Chamberlain nie złożył prasie żadnego oświadczenia. W chwili odjazdu ministrów,

PRZED DWORCEM BEZROBOTNI ZORGANIZOWALI DEMONSTRACJE. Policja rozproszyła demonstrantów.

Prem. Chamberlain i min. Halifax wraz z towarzyszącymi im osobami przybyli na pokładzie statku „Canterbury” o godz. 14.10 do Calais. W imieniu rządu francuskiego powitał na pokładzie statku przybyłych mężów stanu podprefekt m. Boulogne. Wkrótce potem goście brytyjscy przesiedli się do specjalnego wagonu pociągu pędzącego, udając się do Paryża.

PARYŻ, 10 stycznia.

(PAT). O godz. 17.55 premier Chamberlain w towarzystwie premiera Daladier, lorda Halifaxa oraz min. Bonnet przybył na Quai d'Orsay, gdzie w sali Rotundy odbyły się wstępne rozmowy.

Konferencja zakończyła się o godz. 19.05, po czym premier Chamberlain oraz lord Halifax opuścili w towarzystwie premiera Daladier oraz min. Bonnet Quai d'Orsay, udając się na dworzec. Po drodze publiczność żywo manifestowała na cześć brytyjskich mężów stanu, którzy opuścili Paryż o godz. 19.30. Po konferencji wydany został następujący komunikat oficjalny:

„W przejeździe przez Paryż udając się do Rzymu premier Chamberlain i lord Halifax skorzystali z okazji, aby odbyć na Quai d'Orsay rozmowę z premierem Daladier i min. Bonnet. Rozmowa ta pozwoliła potwierdzić w całej pełni ogólną zgodność poglądów, ustaloną już poprzednio między obu rządami”.

Rzym, 10 stycznia.

(PAT). Premier Chamberlain i lord Halifax

Degradacja portretów Masaryka

Praga, 10 stycznia.

(PAT) W myśl okólnika czeskiego ministerstwa oświaty w salach szkolnych może być umieszczony portret pierwszego prezydenta republiki Masaryka. Okólnik podkreśla, że portret Masaryka nie może być umieszczony na frontowej ścianie sali, gdzie w myśl rozporządzenia czeskiej rady ministrów mają być umieszczone godło państwowe i krzyż.

Praga, 10 stycznia.

(PAT) Na skutek decyzji czeskiego ministra wr i op. politechnika w Brnie nie będzie odtąd nosiła nazwy politechniki im. prezydenta Benesza.

Halifax będą powitani jutro o godz. 10 rano w Genuj przez członków rządu włoskiego, którzy wsiądą do pociągu gości angielskich i

KONTYNUOWAĆ BĘDĄ PODRÓŻ DO RZYMU.

dokąd przybędą po południu.

Do Rzymu przybyło wielu specjalnych wysłanników agencji i dzienników zagranicznych.

Paryski korespondent „Tribuny”, omawiając spotkanie francusko-angielskie w Paryżu przed rzymską wizytą pisze, że w łonie rządu francuskiego istnieje rozbieżność w ocenie obecnej sytuacji międzynarodowej. Zdaniem min. Bonnet, należy przewidywać, że po paryskiej wizycie Ribbentropa i po podpisaniu deklaracji francusko-niemieckiej, Niemcy nie będą popierać zbyt wydatnie włoskich zamierzeń w sprawach kolonialnych i śródziemnomorskich, natomiast premier Daladier — wedle „Tribuny” — uważać ma sytuację za poważną. Następnie „Tribuna” polemizuje z prasą francuską i pisze, że Francja jest dłużniczką Włoch. Podstawą pretensyj włoskich jest traktat londyński z 1915 r., którego zobowiązania, jeżeli chodzi o Anglię, zostały wypełnione. „Dziś Francja oświadcza — pisze „Tribuna” — że gotowa jest rokować z Włochami pod warunkiem, iż rokowania te nie będą dotyczyły kwestii terytorialnych. O tym, że jest to punkt widzenia błędny, świadczy fakt, że Anglia spłaciła swój dług wobec Italii przez odstąpienie określonego terytorium w Afryce (Dzubałand), to też wątpić należy, aby Anglii przybywając do Rzymu, chcieli być rzecznikami tezy francuskiej, która nie chce iść śladem Anglii i pragnie przynieść dyskusję z terenu rzeczowego na płaszczyznę prestiżu i ideologii”.

W kołach, zbliżonych do ambasady

angielskiej w Rzymie, oceniają optymistycznie widoki rozmów brytyjsko-włoskich, przewidując, że przyczynią się one poważnie do zacieśnienia współpracy i przyjaźni pomiędzy W. Brytanią a Włochami w duchu układów wielkanocnych. Podczas gdy rozwój bilateralnych stosunków włosko-angielskich zapowiada się dobrze, rozwiązania innych zagadnień, jak sprawy hiszpańskiej i konfliktu włosko-francuskiego napotkać może na trudności. Zagadnienie to zostanie niewątpliwie wyjaśnione, ale — zdaniem wspomnianych kół — nie należy spodziewać się, aby w wyniku wizyty rzymskiej dojdzie do definitywnych decyzji i rozstrzygnięć.

Rzym, 10 stycznia.

(PAT) Przybyło tu w związku z przyjazdem Chamberlaina i Halifaxa przeszło 50 dziennikarzy angielskich. Poza tym przybyło wielu dziennikarzy z Francji, Szwajcarii i innych państw.

Nota Francji do Anglii

Rząd francuski sprzeciwia się wszelkim próbom mediacji w sprawie żądań włoskich

Londyn, 10 stycznia.

(PAT) Z dobrze poinformowanych kół brytyjskich donoszą, że ambasador Francji w Londynie Corbin odwiedził wczoraj lorda Halifaxa i doręczył mu notę, w której sprecyzowane jest stanowisko Francji w związku z rozmowami rzymskimi. Nota ta stanowiła podstawę rozmów odbytych dziś wieczorem na Quai d'Orsay między premierem Daladier i min. Bonnetem a premierem Chamberlainem i lordem Halifaxem.

Rząd francuski w dalszym ciągu nalega, aby premier Chamberlain nie podejmował się żadnej mediacji w związku z wysuwanymi przez Włochy roz-

ważaniami terytorialnymi w odniesieniu do posiadłości francuskich w obszarze Morza Śródziemnego.

W brytyjskich kołach miarodajnych twierdzą, że premier Chamberlain całkowicie podziela ten punkt widzenia rządu francuskiego i uważając jedność działania pomiędzy Francją i W. Brytanią za podstawę swej polityki, wyjaśnił ma Mussoliniemu, że W. Brytania uznaje istnienie osi Berlin-Rzym, pragnie tylko ze swej strony aby Mussolini liczył się z trwałością współdziałania między Londynem i Paryżem. Premier Chamberlain zamierza równocześnie podkreślić wobec szefa rządu włoskiego, iż u-

waża za pożądane uniknąć niebezpiecznego podziału Europy na dwa przeciwstawne obozy ideologiczne, co zdaniem premiera brytyjskiego zatrułoby atmosferę międzynarodową. Aby temu niebezpieczeństwu zapobiec, premier Chamberlain gotów jest utorować drogę do poprawy stosunków pomiędzy Rzymem i Paryżem. Powodzenie tej ewentualnej oferty premiera Chamberlaina zależeć będzie oczywiście od konkretnych propozycji, jakie w sprawie stosunków francusko-włoskich wysunąłby ewentualnie Mussolini w rozmowie z Chamberlainem.

Sprawa hiszpańska

i zagadnienie uchodźców będą jednym z głównych tematów rozmów w Rzymie

Berlin, 10 stycznia.

(PAT) W Berlinie panuje naogół sceptyczny nastrój co do ewentualnych wyników podróży premiera Chamberlaina. Podróż ta, według berlińskich kół politycznych, mogłaby być uwięzioną powodzeniem jedynie w razie po-

czynienia pewnych ustępstw Włochom. Prasa niemiecka w sprawozdaniach swoich korespondentów londyńskich podkreśla, że w Rzymie nie dojdzie do żadnych decyzji wiążących. Żaden konkretny program nie został opracowany, zaś ustalono jedynie ogólne wytyczne.

Na czoło zagadnień wysunąć się mają w rozmowach: sprawa konfliktu hiszpańskiego i zagadnienie uchodźców.

Korespondenci rzymscy prasy niemieckiej, podkreślając, iż Chamberlain przybywa do Rzymu bez jakichkolwiek zobowiązań politycznych, stwierdzają jednocześnie, że atmosfera, z jaką spotka się we Włoszech premier brytyjski, będzie bardzo życzliwa. Włoskie koła polityczne odnoszą się z sympatią do osoby brytyjskiego premiera, tymbar dziej, iż układy angielsko-włoskie uwarunkowane są w Rzymie za doniosły instrument polityczny. W Rzymie panować ma opinia, że pomimo zastrzeżeń francuskich ministrowie brytyjscy podejmą pewne wysiłki w kierunku poprawy stosunków włosko-francuskich.

Włosi zażądali parasola Chamberlaina

Premier odmówił wydania go

Rzym, 10 stycznia.

(PAT) Organizatorzy oryginalnego „muzeum parasoli” w Stresie zwrócili się do premiera Chamberlaina z prośbą o przesłanie do zbiorów muzealnych parasola, z którym premier angielski odbył podróż do Monachium we wrześniu r. ub.

Premier odpowiedział odmownie, stwierdzając, że jego parasol jest zbyt seryjny i zbyt zniszczony, aby mógł figurować w muzeum parasoli włoskich. Autograf listu Chamberlaina wystawiony będzie w muzeum w Stresie, którego otwarcie nastąpić ma za parę miesięcy.

Dalsze zbrojenia Stanów Zjednoczonych

Ambasadorowie złożyli sprawozdania o sytuacji w Europie. — Raport Lindbergha o niemieckich zbrojeniach lotniczych

Waszyngton, 10 stycznia. (PAT) Ambasadorowie amerykańscy w Londynie Kennedy, oraz w Paryżu Bullitt — obszernie zreferowali dziś sekretarzowi stanu Hullowi sytuację europejską, po czym wzięli udział w poufnym posiedzeniu połączonych komisji wojskowych izby reprezentantów i senatu. Jak słychać, ambasadorowie zreferowali sytuację europejską w tonie znacznego zaniepokojenia, przyczym mieli zalecić przyjęcie programu dozbrojenia w myśl życzeń prezydenta Roosevelta. Jednocześnie LINDBERGH ZŁOŻYŁ RAPORT W SPRAWIE NIEMIECKICH ZBROJEŃ LOTNICZYCH, na którego podstawie prezydent Roosevelt zamierza podwyższyć budżet lotnictwa amerykańskiego o dalsze 50 milionów dolarów oraz wystosować do kongresu nowe orędzie w sprawie obrony narodowej.

Waszyngton, 10 stycznia. (PAT) W kołach politycznych utrzymują, że prezydent Roosevelt wyda orędzie w sprawie obrony narodowej, domagając się przeznaczenia 360 milionów dolarów na budowę nowych samolotów i ponad 40 milionów dolarów na budowę 900 samolotów dla marynarki Stanów Zjednoczonych.

Waszyngton, 10 stycznia. (PAT) Prezydent Roosevelt przysłał dziś ministra wojny Wooringa oraz sze-

Montownia samochodów typu francuskiego

Warszawa, 10 stycznia. Przed dwoma tygodniami utworzono nową spółkę mającą uruchomić w kraju montownię (a następnie wytwórnię) samochodów i zabiegającą w tym celu o odpowiednią koncesję. Jest to wytwórnia samochodów i wyrobów metalowych „Fablok” S. A., będąca siostrzanym przedsiębiorstwem firmy Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce. Zamierza ona montować w Polsce samochody marek francuskich.

Transport wojska francuskiego przybył do Dżibuti

Dżibuti, 10 stycznia. (PAT) Dziś zawinęły do tutejszego portu torpedowce „Epervier” i okręt eskorty „Diberville”, na których przybył pierwszy transport strzelców senegalskich w sile batalionu. Ludność zgłotowała żołnierzom entuzjastyczne przyjęcie.

Zdarzenia i ludzie

Nieznane królestwo Man

jest suwerenne i związane z Anglią unią personalną

Londyn, w styczniu. Księżna Atholl, której walka wyborcza i poniesiona klęska przez całe tygodnie stanowiła temat rozmów wszystkich kół politycznych, pochodzi z jednej z najstarszych rodzin arystokratycznych Wielkiej Brytanii. Do końca XIII wieku Athollowie byli rodem panującym na wyspie Man. W roku 1290 ostatni król z domu Atholl utracił tron na skutek niesnasek ze swymi podwładnymi i mieszkańcy wyspy, po krótkim okresie bezkrólewia, złożyli przysięgę wierności swemu nowoobranemu władcy: Edwardowi I, królowi Anglii.

Mimo, że księżna Atholl ze względu na pokrewieństwo ze Stuartami mogłaby rościć sobie pretensje do tronu królewskiego Szkocji — nie posiadają oni ani miejsca ani głosu w Izbie Lordów. Są wprawdzie jej członkami, ale nie jako księżna Atholl, lecz jako właściciele angielskiego hrabstwa Strange. Należy dodać, iż posiadają prócz tego jeszcze majątki Blair Castle i Blair Atholl w hrabstwie Parthshire oraz wspaniały pałac

ia sztabu armii gen. Craiga i odbył z nim dłuższą konferencję na temat planu obrony narodowej, który ma być w niedługim czasie przedstawiony kongresowi.

Rząd Wołoszyna przemianował Ruś na „Karpacką Ukrainę”. — Wydarzenia w Munkaczu w oświetleniu prasy węgierskiej

Budapeszt, 10 stycznia. (PAT) Poseł do parlamentu Rájnis, omawiając w artykule wstępnym „Uj Magyarság” ostatnie wydarzenia w Munkaczu, pisze m. in.: Narów węgierski dość już ma ustawicznych prowo-

Wawra, kolejarze dokonali makabrycznego odkrycia. Znalaziono ubiegłej nocy na torze parę, złączoną uściskiem. Oboje zginęli pod kołami pociągu.

Litwa ogłosiła neutralność Zniesienie kary śmierci

Kowno, 10 stycznia. (PAT) W dniu dzisiejszym sejm na nadzwyczajnej sesji przyjął ustawę o neutralności. Ustawa ta jest analogiczna do ustaw, ogłoszonych już w Łotwie i Estonii.

Prof. Stroński contra b. premier Kozłowski

Warszawa, 10 stycznia. Na środę 11 grudnia wyznaczony został w sądzie okręgowym w Warszawie sensacyjny proces, będący echem głośnej dyskusji masonskiej. Z procesem wystąpił prof. Stroński przeciwko b. premierowi prof. Kozłowskiemu, jako autorowi artykułu pod tyt.: „Kulisy masonerii”. W artykule tym

SALA FILHARMONII

tel. 213-84 W czwartek, dn. 12 b. m. o godz. 9 wiecz.

Następnie prezydent odbył rozmowę z Edisonem, sekretarzem przydzielonym do ministerstwa marynarki, w sprawie przyspieszenia rozbudowy floty amerykańskiej.

Zwłoki zakochanych na torze kolejowym Krwawa tragedia pod Warszawą

Warszawa, 10 stycznia. Są to: 47-letni Stanisław Falek i 20-letnia Regina Lenczewska z Warszawy. Zdecydowali się oni prawdopodobnie na samobójstwo ze względu na przeszkody jakie stanęły w ich projektach połączenia się małżeństwem.

Kowno, 10 stycznia. (PAT) Wobec zniesienia stanu wojennego w Litwie została automatycznie zniesiona kara śmierci. Rada ministrów przyjęła ostatnio zmianę kodeksu karnego, w myśl której kara śmierci może być stosowana jedynie za zdradę stanu i szpiegostwo.

Proces odbędzie się dziś w Warszawie

prof. Kozłowski, omawiając działalność łoży Wielkiego Wschodu, stwierdził, że należy do niej bardzo wielu wybitnych działaczy, a m. in. wymienione jest nazwisko znanego publicysty prof. Strońskiego. Ten ostatni uczuł się tym dotknięty i wytoczył skargę o zniesławienie. Z ramienia prof. Strońskiego oskarżenie wnosi adw. Szurlej.

JEDYNY WYSTĘP gwiazd sceny i ekranu polskiego

Miry Zimińskiej i Eugeniusza Bodo w przebogatym programie humoru i piosenki. — Bilety do nabycia w kasie Filharmonii.

Zebranie konserwatystów nie odbędzie się

Warszawa, 10 stycznia. Zupełny impas w jaki popadły sfery konserwatywne wyraża się m. in. tym, iż nie odbędzie się zapowiadane na okres najbliższy zebranie rady naczelnej Stronnictwa Zachowawczego, na którym miał być ks. Janusz Radziwiłł wybrany prezesem tego ugrupowania, nie zdradzającego od dłuższego czasu żadnej aktywności.

Granica francusko-hiszpańska zamknięta

Hendaye, 10 stycznia. (PAT) Granica francusko-hiszpańska została dziś ponownie zamknięta przypuszczalnie na okres czterodniowy. Zamknięcie granicy przypisać należy przegrupowaniu rezerw gen. Franco

Popularny Kurs Języka Hiszpańskiego

Pocz. w piątek, 13 stycznia b. r. zgłoszenia codziennie od 4-5. MONUSZKI 11, m. 5, Dr. TATIANA ROZENBLAT

Parlament angielski ustanowił wtedy szereg nowych podatków i oświadczył, iż obowiązują one także i ludność wyspy Man. Zasadniczo „House of Keys” nie miał nic przeciwko temu, czuł się jednak głęboko dotknięty z powodu lekceważenia swych praw suwerennych ze strony Izby Gmin. Przedłożył sprawę tę do rozstrzygnięcia Trybunałowi Stanu i w międzyczasie zabronił dwum urzędującym na wyspie egzekutorom wprowadzenia w życie nowego prawa.

Sprawa dotarła wreszcie do królowej Wiktorii, która przyznała rację parlamentowi wyspy Man. W ugodzie, zawartej między przedstawicielami angielskiego parlamentu i „Domu Kluczy”, „królestwo Man” zgodziło się płacić w przyszłości 12.000 funtów rocznie na rzecz skarbu Wielkiej Brytanii. Suma ta jednakże nie miała być ściągana na zasadach angielskiego prawa podatkowego, lecz na mocy specjalnych środków wykonawczych, ustalonych przez „House of Keys”

Dzięki temu salomonowemu rozwiązaniu, konflikt został zlikwidowany i nie doszło do „wojny” między Wielką Brytanią a królestwem Man. Od tego czasu stosunki między obu państwami układały się jak nallepiej... Edward Wetter.

W czasie pokoju „House of Keys” jest niezależny od rządu angielskiego i podlega jedynie królowi, i to nie jako władcy Anglii, lecz jako królowi wyspy Man. Dom Kluczy posiada władzę ustawodawczą i jego decyzje nie podlegają żadnej instancji odwoławczej; jest zatem całkowicie suwerenny.

Ogłoszenie jakiegoś nowego prawa lub rozporządzenia połączone jest z isticie średniowieczną i bardzo uroczystą ceremonią. Członkowie parlamentu, odziani w swe starożytne stroje urzędowe, przechodzą przez ulice stolicy Castle-town w uroczystym pochodzie, któremu zwykle towarzyszy ogromny tłum. Następnie wspinają się na „Tynwald”, — sztuczny pagórek, położony niedaleko miasta, dla usypiania którego przed tysiącem lat 17 parafii wyspy Man dostarczyło ziemię. Dopiero z chwilą, gdy nowe prawo uroczystie zostaje ogłoszone z wysokości tego pagórka, nabiera ono mocy.

Suwerenność „królestwa Man” nie jest zresztą tylko średniowieczną tradycją. W roku 1866 doszło do poważnego konfliktu między królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii a królestwem Man, który zakończył się na korzyść tego ostatniego.

Masowe aresztowania Żydów we Włoszech

Groźba deportacji 15 tysięcy Żydów zagranicznych. — Intervencja ambasadora amerykańskiego

Rzym, 10 stycznia.

Policja włoska przeprowadziła ostatnio obławy i masowe aresztowania w kawiarniach i lokalach publicznych, do których uczęszczali Żydzi. Akcja ta pozostaje w związku z dekretem, który zmusza wszystkich Żydów zagranicznych

DO OPUSZCZENIA WŁOCH PRZED 12 MARCA BR.

Zatrzymanych Żydów odprowadzono do prezydium policji, gdzie zapytano ich, kiedy zamierzają opuścić kraj. Gdy zatrzymany nie mógł udzielić dokładnej odpowiedzi, aresztowano go i dopiero po dwóch trzech dniach zwalniano, ostrzegając zarazem, że w przeciągu tygodnia winien opuścić Włochy. Osobom tym również komunikowano, że jeśli w oznaczonym terminie nie opuszczą Włoch, będą aresztowane i przetrzymane w więzieniu do 12 marca. — W ten sposób aresztowano przeszło 300 Żydów zagranicznych.

Wśród co najmniej 8 tysięcy Żydów zagranicznych, którzy nie mają możliwości opuszczenia kraju, znajduje się 3 tysiące Żydów austriackich i niemieckich. W marcu grozi im deportacja do Trzeciej Rzeszy.

Delegacja żydowska zabiega o audiencję u włoskiego ministra spraw wewnętrznych, celem wyjaśnienia losu Żydów, którzy nie zdążają opuścić kraju do 12 marca. Delegacja żydowska zabiegać będzie o prolongatę prawa pobytu Żydów zagranicznych co najmniej jeszcze na sześć miesięcy.

Ambasada amerykańska w Rzymie została powiadomiona, że również Żydzi amerykańscy, mieszkający we Włoszech, wzywani są do policji w związku z dekretem o opuszczeniu kraju przez obywateli - Żydów przed 12-ym marca.

Ambasador Stanów Zjednoczonych otrzymał instrukcje w Waszyngtonie, aby pod żadnym pozorem **NIE DOPUŚCIĆ DO DYSKRYMINACJI W STOSUNKU DO ŻYDÓW — OBYWATELI AMERYKAŃSKICH.**

Ambasador William Phillips podjął w tej sprawie energiczną interwencję.

Centralny Komitet Pomocy Uchodźcom przystąpił do rejestrowania wszystkich Żydów zagranicznych we Włoszech, celem ustalenia dokładnej liczby Żydów zagrożonych deportacją. Akcja ta jest jednak bardzo utrudniona, na skutek zakazu wysyłania druków do Żydów. Nie ma zresztą innej drogi skomunikowania się z zainteresowanymi, gdyż prasa żydowska we Włoszech jest — jak wiadomo — zabroniona.

Z pośród trzech tysięcy Żydów zagranicznych, którzy zarejestrowali się w Mediolanie, zaledwie 700 ma możliwość opuścić Włochy przed 12 marca.

Min. Beck na Zamku

Warszawa, 10 stycznia.

(PAT) Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu 10 bm. p. ministra spraw zagranicznych Józefa Becka.

„Berliner Tageblatt“

przebiega wychodzić 1 lutego

Berlin, 10 stycznia.

(PAT) „Berliner Tageblatt“ przestanie wychodzić z dniem 1 lutego br.

B. królowa hiszpańska w Rzymie

Rzym, 10 stycznia.

(PAT) Była królowa hiszpańska przybyła dziś do Rzymu i zamieszkała w pałacu kwirynalskim.

Na kurs języków

Ang. i Francuskiego

Przyjmują zgłoszenia w godz. 8—10 w ul. Nawrot 15, m. 5

Według informacji zebranych przez ambasady zagraniczne we Włoszech co najmniej 20 tysięcy Żydów włoskich pozbawiono źródeł ich zarobkowania i niemniej niż 70 proc. żydostwa włoskiego pozostanie bez środków do życia, gdy ukończona będzie „aryzacja” przedsięwzięcia żydowskich.

5 tysięcy Żydów w Mediolanie, 3 tysiące w Rzymie już musi się ubiegać o wsparcia w żydowskich stowarzyszeniach dobroczynnych. Wielu Żydów unika jeszcze korzystania z filantropii, lecz oszczędności ich topnieją z dnia na dzień.

Dyskryminacje polityczne i gospodarcze pogłębiają depresję wśród Żydów wywołując epidemie samobójstw, szczególnie wśród oficerów - Żydów usuniętych z wojska i marynarki, potem gdy najlepsze swe lata poświęcili służbie dla państwa. Wielu zamożnych Żydów pozbawia się życia po faktycznym

wywłaszczeniu bez odszkodowania. Jak obliczono, połowa majątków żydowskich była zainwestowana w nieruchomościach. Obecnie Żydów tych się wywłaszcza, przy tym otrzymują oni bezwartościowe obligacje. Prasa włoska nie notuje samobójstw żydowskich, lecz wiadomości o nich przenikają do szerokiej kół.

Szczególnie silne wrażenie wywarło samobójstwo znanego wydawcy Far-

maggini, który zapisał cały swój majątek dla biednych i pozabawił się życia, wyskakując z wieży w swym mieście rodzinnym (Modena). W reku trzymał kurczowo odpis listu do Mussoliniego, w którym pisał, że może śmierć jego otworzy mu oczy na krzywdy, jakie dzieją się Żydom włoskim, którzy poświęcili się całkowicie pracy dla Włoch i najlepsze swe siły ofiarowali dla rozkwitu kraju.

MAŁOPOLSKI KLUB JAZDY KONNEJ

zawiadamia, że w sezonie zakopiańskim czynny jest od dnia 8 stycznia 1939 r. Oddział Totalizatora w Łodzi ul. 6-go Sierpnia Nr. 2. Kasy przyjmują stawki od godz. 9 rano. Dni wyścigowe: środy, soboty i niedziele.

Co Mussolini oświadczył

ambasadorowi U.S.A? — Włochy nie godzą się na kolonizację Żydów w Abisynii. Wspólna linia Niemiec i Włoch w sprawie żydowskiej

Rzym, 10 stycznia.

(PAT) Tutejsze koła amerykańskie w następujący sposób przedstawiają szczegóły rozmowy o zagadnieniu żydowskim, która odbyła się dn. 3 b. m. między

amb. St. Zjedn. A. P. przy Kwirynale Philippsem i Mussolinim, w obecności min. spr. zagr. hr. Ciano:

Amb. Philipps za pośrednictwem hr. Ciano doręczył Mussolinemu krótki list

prezydenta Roosevelta, stwierdzający, iż ambasador upoważniony jest do przedstawienia szefowi rządu włoskiego pewnych sugestii dotyczących zagadnienia żydowskiego.

Po doręczeniu listu, amb. Philipps, w imieniu prezydenta Roosevelta, przedstawił Mussolinemu myśli swego mordercy w tej sprawie. Polegały one na tym, że prez. Roosevelt sugerował Mussolinemu otwarcie dostępu do Etiopii dla kolonizacji żydowskiej z krajów europejskich ze szczególnym uwzględnieniem Żydów niemieckich. Sugestie te po parł amb. Philipps argumentem, iż wielka rada faszystowska w rezolucji z dnia 6 października 1938 r. przewidziała w zasadzie możliwość imigracji żydowskiej do jednej z prowincji etiopskich.

Ponadto prez. Roosevelt zwracał się do Mussoliniego z prośbą o pośrednictwo u kanclerza Hitlera, celem uzyskania od Rzeszy Niemieckiej ułatwień przy wywozie kapitałów żydowskich, przeznaczonych na osiedlenie się Żydów w Etiopii.

W odpowiedzi na te sugestie Mussolini w tonie uprzejmym nie odmówił w zasadzie współpracy Włoch w rozwiązaniu zagadnienia żydowskiego w jego całokształcie, ale zauważył z naciskiem, że jego zdaniem jako tereny emigracyjne dla Żydów nadają się inne kraje. Mussolini wymienił przy tym mało zaludnioną Brazylię, Stany Zjednoczone, gdzie słaba gęstość ludności przy wielkim obszarze pozwoliła by na osiedlenie olbrzymich ilości emigrantów żydowskich, oraz Rosję Sowiecką, dysponującą olbrzymimi terenami. Ponadto Mussolini oświadczył, że nie widzi możliwości interweniowania u kanclerza Hitlera w myśl sugestii amerykańskich, ponieważ pomiędzy Niemcami i Włochami istnieje całkowita zgodność poglądów na zagadnienia żydowskie.

Jak informują ponadto koła amerykańskie, przedmiotem kolejnej rozmowy min. Ciano z amb. Philippsem, która odbyła się trzy dni temu, były echa prasowe, dotyczące sugestii amerykańskich przedstawionych Mussolinemu.

Wznowienie wykładów na wyższych uczelniach

Warszawa, 10 stycznia.

Dzisiaj wznowione zostały wykłady na wyższych uczelniach warszawskich. Z powodu wprowadzenia na akademii stomatologicznej oddzielnych miejsc na klinikach i wykładach dla studentów Żydów, udział tej kategorii w zajęciach dzisiejszych był bardzo nieliczny.

Obławy i rewizje w Niemczech

Policja aresztuje Żydów-bezpaństwowców

Berlin, 10 stycznia.

Setkom Żydów znów grozi internowanie w obozach koncentracyjnych, nie kiedy już poraz drugi lub trzeci, gdyż policja zmusza ich do opuszczenia kraju, lecz oni nie mają możliwości wyemigrowania. Już od kilku dni odbywają się obławy i rewizje. Policja aresztuje głównie Żydów-bezpaństwowców, którzy

już otrzymali raz ostrzeżenie, aby opuścili Niemcy, lecz nie zdołali dotychczas uzyskać żadnej wizy do któregośkolwiek kraju. Trudno jest ustalić liczbę Żydów, którzy przebywają obecnie „nielegalnie” w Niemczech. Szczególną presję wywiera się na Żydach, którzy stracili swe obywatelstwo. Względem nich stosuje się często t. zw. „areszt emigracyjny”.

Niekisch skazany na dożywotnie więzienie

Berlin, 10 stycznia.

(PAT) Wbrew oczekiwaniom został dziś wydany wyrok w procesie Niekischa i tow. Główny oskarżony Niekisch zostaje uznany winnym zbrodni zdrady

główniej i zbrodni przeciw ustawie o tworzeniu nowych stronnictw politycznych i został skazany na dożywotnie więzienie. Inni oskarżeni skazani zostali na mniejsze kary więzienia.

Centrala szpiegów niemieckich w Palestynie współdziałała z Arabami

Jerozolima, 10 stycznia.

Tajna policja palestyńska jest od pewnego czasu na tropie grupy szpiegów niemieckich, czynnych w Palestynie i Transjordanii i utrzymujących ścisły kontakt z agentami niemieckimi w krajach sąsiednich. Kilku agentów niemieckich utrzymywało także kontakt z arabskimi bandami terrorystycznymi i pełniło funkcje instruktorów. Jedną kobietą szpieg mieszkała nawet w Tel-Awiiwie, i w jej mieszkaniu na ulicy Jarkon odbywały się spotkania szpiegów hitlerowskich. Rola tej kobiety nie jest bliżej znana. Zjawiała się ona w Tel-Awiiwie niespodziewanie i zniknęła w równie tajemniczych okolicznościach. — Policja stwierdziła, że przed rokiem bawiła w

Iraku i Iranie. Dochodzenie policyjne ujawniła nadto, że szpieg niemiecki, rzekomo Julius Wieland, miał otrzymać drogą nielegalną wojskową przepustkę samochodową, wydawaną wyłącznie akredytowanym przy władzach wojskowych dziennikarzom. Dzięki tej przepustce Wieland miał możliwość podróży po całym kraju i dotarcia do kryjówek terrorystycznych. W ostatnich dniach większość szpiegów niemieckich, którzy poczuli palący się pod ich stopami grunt, opuścili Palestynę. Jak jednak sądzi, centrala szpiegowska na Palestynę została tylko przeniesiona do innego miasta. Ze szpiegami współpracowali liczni młodzi Niemcy z kolonii niemieckich w Palestynie.

Rublec przybył do Berlina

Odbędzie on rozmowy z rządem Rzeszy w sprawie wywozu mienia Żydów

Berlin, 10 stycznia.

W związku z przybyciem misji Rublee do Berlina, należy stwierdzić, że charakter jej jest raczej badawczy i ma wyjaśnić stanowisko Rzeszy w kwestii planu Schachta. Rozmowy mają obejmować następujące punkty:

1) Problemy alternatywne rządu Rze-

szy, zamiast niemożliwego do przyjęcia planu Schachta, 2) ilu Żydom rząd Rzeszy jest gotów udzielić corocznie zezwolenia na wywóz części majątków, 3) jakich gwarancji gotów jest udzielić, że do czasu opuszczenia terenu Rzeszy emigranci będą mieli możliwość spokojnego życia, 4) organizacja emigracji, 5) finansowanie emigracji

Reflektorem po prasie

Echa rozmów w Berchtesgaden

Wyniki rozmów w Berchtesgaden pomiędzy min. Beckiem a Hitlerem nie przestają interesować opinii, mimo, że w prasie poza gołosłownymi domysłami nie można nic znaleźć. Jak dowiaduje się „Robotnik“

Wyjaśnienie znaczenia tej wizyty dla szerzej opinii publicznej nastąpi dopiero po złożeniu sprawozdania przez płk. Becka P. Przewodniczącemu Rządu, oraz Marszałkowi Śmigłemu.

Wniosek antyżydowski p. Stocha

„Czas“ przytacza dwie pogłoski na temat losów sprawy żydowskiej. O wniosku pos. Stocha (tymczasowe obywatelstwo dla Żydów) pisze:

„Projekt ten nie został dotychczas zgłoszony do łaski marszałkowskiej, gdyż pos. Stoch miał pewne trudności z uzyskaniem wymaganej ilości podpisów. Podobno nie trafił on nadziej, że podpisy te jednakże uzyska, co oczywiście nie znaczy, by projekt jego został przyjęty do łaski marszałkowskiej. Podnoszone są bowiem wątpliwości co do jego zgodności z konstytucją. Ktoś ozonowo do projektu pos. Stocha odnosi się niechętnie.“

ONR atakuje OZN

„Czywiście, oburza się na to „A.B.C.“ zbliżone do p. Stocha. Stał atak na Ozon, który „A.B.C.“ dzieli na 3 grupy członków:

„Jest w Ozonie szereg osób, które by na serio chciały zabrać się do zwalczania Żydów. Są wśród nich tacy, którzy, gdy natrafia na opór, zrezygnują z realizacji ogłoszonych przez siebie haseł. Są jednak i inni, zresztą bardzo nie liczni, którzy będą próbowali te opory przełamywać.“

W kołach politycznych mówią, że pos. Dehryng przygotowuje projekt ustawy o pozabawieniu obywatelstwa Żydów, którzy je uzyskali po roku 1918.

Projekty te nie mogą się spotkać ze zbyt zdecydowanym oporem drugiej kategorii członków Ozonu, dla których sprawa żydowska jest sprawą w gruncie rzeczy obojętną, którzy jednak posługują się nią dla celów propagandowo-demagogicznych. W tych kołach podnoszą, że takie zbyt konkretne projekty mogą być niewygodne, jednakowoż nie mogą zbyt wyraźnie im się przeciwstawiać. Starają się więc je zdyskretyzować po cichu, gdy sprawa jednak staje się zbyt palącą, muszą ustępować.

Istnieje jednak i trzecia kategoria członków Ozonu, którym wyraźnie nie w smak są wszelkie pomysły antysemickie. Starają się oni wszelkimi sposobami przeciwstawić konkretnym próbom realizowania programu antyżydowskiego“

Premier Składkowski w sprawie żydowskiej

Skoro więc sprawa „ustaw wyjątkowych“ nie wchodzi na porządek dzienny (na razie?), tym bardziej pewne sfery interesują się programem „emigracyjnym“. Na ten temat dowiaduje się „Czas“:

„Mówi się, że min. Beck w bardzo stanowczych słowach podkreślił konieczność uaktywnienia stanowiska mocarstw zachodnich w dziedzinie szukania terenów kolonizacyjnych dla Żydów oraz innych ułatwień emigracyjnych. Nie którzy spodziewają się, że min. Beck wystąpi z inicjatywą konferencji międzynarodowej w sprawie żydowskiej.“

Oczywiście, odpowiedź min. Becka nie wyczerpałaby całości interpelacji, która poruszyła sprawę żydowską także od strony wewnętrznych stosunków w Polsce. Pod tym względem stanowisko rządu jest dotychczas całkowicie zagadką. Należy się jednak spodziewać, że wobec przewidywanej mowy min. Becka, odpowiedzi na interpelację z punktu widzenia wewnętrznego państwowego udzieli inny również członek gabinetu. Koła polityczne — nie bez uzasadnienia — wskazują na osobę premiera Sławoja-Składkowskiego“.

„Dobra wola“ Niemiec

„Kurier Warszawski“ donosi z Berlina:

„Represje skierowane przeciwko mniejszości polskiej w Niemczech przybierała ostatnio na sile w formie mnożących się przymusowych wysiedleń działaczy polskich w głąb Niemiec. Poza Śląskiem Opolskim, skąd między innymi wysiedlono kilku działaczy i księży otrzymali ostatnio podobne nakazy czterej polscy działacze w Prusach Wschodnich, a mianowicie pp. Lorenckowski, Barcz, Dopatka i Jankowski. Wszystkim doreczono policyjne nakazy opuszczenia Prus Wschodnich w ciągu 8-miu dni.“

Wysiedlenia te wywołują wśród ludności polskiej duże wrazenie i działają dzieki bezwzględności wśród wielu zastraszająco, tym bardziej wobec braku na nie jakiegokolwiek reakcji“.

Papież na indeksie w Niemczech

„Kurier Polski“ podaje ciekawe informacje o nastrojach antykatolickich w Niemczech:

„Stosownie do ostatnich rozporządzeń praso-

Otwarcie parlamentu francuskiego

Bonnet złoży deklarację w sprawie polityki Francji w Europie Wschodniej po powrocie z Genewy

Paryż, 10 stycznia.

(PAT). Pierwsza tgoroczna zwyczajna sesja izby deputowanych otwarta została o godz. 15.40 przez najstarszego wiekiem deputowanego, Salles.

Salles, otwierając posiedzenie, wygłosił przemówienie, w którym podkreślił przywiązanie Francji do pokoju oraz złożył, hold wysiłkom pokojowym Chamberlaina.

Cała izba oklaskiwała te ustępy Sallesa, w których stwierdzał on, iż ludność kolonialna jest mocno przywiązana do metropolii. Nie zgadzamy się — oświadczył on — aby oddzielono ją od nas, handlując nią jak towarem lub też zdawkową monetą.

Następnie izba przystąpiła do wyboru prezydium. Przewodniczącym izby

został ponownie obrany Herriot 421 głosami.

W tym samym czasie zebrał się również i senat, który jednak odroczył wybór swego prezydium do następnego posiedzenia.

Paryż, 10 stycznia.

(PAT). Otwarcie sesji parlamentarnej wysuwa na porządek dzienny kwestię debaty nad szeregiem interpelacji, wniesionych już oddawna do prezydium Izby Deputowanych. W czasie obrad budżetowych w grudniu premier Daladier, starając się o jak najszybsze przegłosowanie budżetu, zobowiązał się do poświęcenia pierwszych kolejnych plenarnych posiedzeń izby na zwyczajnej sesji styczniowej na dyskusję nad wniesionymi interpelacjami w sprawach polityki za-

granicznej, społecznej i obrony narodowej, w sprawie kolonii oraz polityki rolnej.

Poza tym izba przystąpić ma do obrad nad szeregiem ustaw, m. in. nad ustawą o emeryturze dla starych robotników, nad ustawą o reformie wyborczej oraz nad ustawą o amnesji. Sprawa porządku obrad parlamentu rozważana została na wtorkowym posiedzeniu rady ministrów. Daladier wyraził zgodę na podjęcie debaty nad polityką zagraniczną, nad kwestią obrony narodowej i nad polityką rolną, z tym jednak, iż porządek obrad i kolejność będzie ustalona po radzie, jaką odbędzie z prezydentem izby Herriotem i senatu Jeanneneyem. W każdym razie wedle niedyskrecji, jakie przeniknęły, nie należy się spodziewać, aby dyskusja nad polityką zagraniczną, w której zgodnie ze swą obietnicą Bonnet wypowiedzieć się miał na temat polityki Wschodniej Francji, miała mieć miejsce na jednym z najbliższych posiedzeń izby, nawet — jak to zapowiedziano — w piątek.

Jak się wydaje, Bonnet znowu przeprowadził odroczenie terminu dyskusji nad polityką zagraniczną do czasu swego powrotu z Genewy, dokąd udaje się na posiedzenie rady Ligi Narodów.

Paryż, 10 stycznia.

(PAT) Na popołudniowym posiedzeniu izby deputowanych odbyły się wybory 3 kwestorów i 12 sekretarzy.

W wyborach uzupełniających wiceprzewodniczącym izby wybrany został komunista Duclos. Poza tym pozostaje do obsadzenia jeszcze jedno stanowisko wiceprzewodniczącego.

Stryj Gruenzpana w Paryżu skazany przez sąd apelacyjny na 6 mies. aresztu

Paryż, 10 stycznia.

(PAT) Sąd apelacyjny w Paryżu rozpatrzył dziś sprawę Abrahama i Chawy Gruenzspanów, oskarżonych o udzielenie schronienia Herszowi Gruenzspanowi, mordercy von Ratha.

Abrahamowi Gruenzspanowi, skazanemu przez sąd pierwszej instancji na 4 miesiące aresztu, podwyższono karę do 6 miesięcy, podczas gdy żonie jego karę zmniejszono z 4 na 3 miesiące.

Poza tym sąd skazał każdego z oskarżonych na 100 fr. grzywny.

6 Arabów skazanych na śmierć za strzały do żołnierzy angielskich

Jerozolima, 10 stycznia.

Sąd wojskowy w Jerozolimie skazał na karę śmierci 6 terrorystów arabskich którzy brali udział w ostrzeliwaniu wojska w Hebronie dnia 18 grudnia ub. roku.

Jerozolima, 10 stycznia.

(PAT) Masowe rewizje w Palestynie, zwłaszcza w okręgu Samaria i w Galilei przeprowadzane są nadal. We wsi Albiza Arabowie ostrzeliwali żołnierzy, przeprowadzających rewizję. O stratach nie wydano żadnego komunikatu. W okręgu Samaria wybuchła bomba pod samochodem ciężarowym. Jeden żołnierz został przy tym zabity.

Kiepura chory na grypę

Paryż, 10 stycznia.

(PAT) Jan Kiepura przebywa od kilku dni w szpitalu amerykańskim w Paryżu, chory na grypę. Wraz z żoną swą Martą Eggerth, znaną artystką filmową, p. Kiepura spędził Święta Bożego Narodzenia w Megeve i przybył do Paryża w ubiegłym tygodniu. Gdy Kiepura rozchorował się, przewieziono go do szpitala i wezwano doń profesora Neumana, wybitnego lekarza wiedeńskiego.

Rząd czeski złożył wyrazy ubolewania

z powodu wybiecia szyb w konsulacie polskim na Rusi Podkarpackiej

Praga, 10 stycznia.

(PAT) W wyniku protestu charge d'affaires R. P. w Pradze w sprawie demonstracji przed konsulem polskim w Sewliuszu, premier „rządu“ Rusi Podkarpackiej Wołoszyn złożył osobiście kierownikowi konsulatu R. P. w Sewliuszu wyrazy ubolewania, przepaszając go za karygodny wybiek ochotniczych formacji karpatoruskich.

O godz. 15.20 stawili się poza tym w konsulacie z polecenia Wołoszyna przedstawiciele władz karpatoruskich, składając wyrazy ubolewania z powodu incydentu i zapewnienia, iż podobne zajścia się nie powtórza.

Równocześnie, nawiązując do przeproszenia, złożonego przez „rząd“ Rusi

Podkarpackiej, czechosłowackie ministerstwo spraw zagranicznych złożyło wobec poselstwa R. P. w Pradze wyrazy żywego ubolewania, zapewniając, że wdrożone zostało ostre śledztwo, w wyniku którego sprawcy zostaną surowo ukarani.

...

Warszawa, 10 stycznia.

(PAT) Dnia 10 bm. poseł czechosłowacki w Warszawie złożył podsekretarzowi stanu w M. S. Z. Szembekowi w imieniu swego rządu wyrazy ubolewania oraz przeproszenie z powodu demonstracji przed konsulem R. P. w Sewliuszu i ponowił zapewnienia rządu czechosłowackiego, iż winni zostaną pociągnięci do surowej odpowiedzialności.

Plany Str. Narodowego po śmierci Romana Dmowskiego

Warszawa, 10 stycznia.

Zgon śp. Romana Dmowskiego, który odbił się silnym echem w szeregach Stronnictwa Narodowego, nie wywoła jednak bodaj żadnych istotnych zmian w układzie politycznym Stronnictwa Narodowego, ani ugrupowań nacjonalistycznych, pozostających obecnie już poza ramami tego Stronnictwa.

Ś. p. Roman Dmowski pozostawał ostatnio poza szerszą hierarchią organizacyjną Stronnictwa Narodowego, a był jedynie autorytetem uznawanym zresztą przez oba odłamy ONR.

Nie zajdą więc obecnie żadne zmiany w hierarchii władz Stronnictwa Narodowego. Nieco inaczej przedstawiała

by się sprawa, gdyby oba odłamy ONR oraz część Stronnictwa Narodowego przeszła do realizacji koncepcji wysuniętej przez kilka wybitnych jednostek Stronnictwa Narodowego, nazywających koncepcję swą „Frontem Dmowskiego“.

Koncepcja ta polega na zjednoczeniu Stronnictwa Narodowego z organizacjami, które w dawniejszych i bliższych okresach czasu wylamały się z pod kierownictwa obecnych władz partyjnych Stronnictwa Narodowego.

W skrócie konstrukcja „Frontu Dmowskiego“ byłaby odbudowa „Obozu Wielkiej Polski“ utworzonego — jak wiadomo — przez ś. p. Romana Dmowskiego w roku 1928.

Boliwia chce oddać bezpłatnie

grunta uprawne rolnikom polskim

Warszawa, 10 stycznia.

Instytucje, zajmujące się zagadnieniami emigracyjnymi, przystąpiły do rozpatrzenia ciekawej propozycji, jaka nadeszła ze strony jednej z republik południowo - amerykańskich, a mianowicie republiki Boliwia.

Według tej propozycji rząd republiki Boliwia ma godzić się na przyznanie daleko idących ulg, wychodząc od obywatelom polskim. Wychodząc — byłiby

przewożeni na koszt rządu boliwijskiego z portu wylądowania w Ameryce do miejsca osiedlenia, a nadto rząd boliwijski przydzieliłby emigrantom — chodzi wyłącznie o rolników — bezpłatnie grunta uprawne na okres lat 6, zwalniając emigrantów od wszelkich podatków państwowych.

Polskie władze emigracyjne sądzą, iż oferta Boliwii może być interesująca dla polskiej emigracji rolnej.

„Demokrata“

Juliusz Streicher, redaktor i założyciel czasopisma „Der Stürmer“ oraz gauliter Norymbergi oburzył się na autorów kabaretowych, żartujących z hitlerowskich nadzorców domów. Jak donosi „Dziennik Ludowy“ p. gauliter oburzeniu dał wyraz w następujących słowach: „Jeśliby jakiś autor kabaretowy odważył się raz jeszcze w Norymberdze kpić sobie z nadzorców domu, to będzie miał ze mnie do czynienia. Dam mu w pysk i zamknę jego teatryk“. P. Streicher wywoził w dalszym ciągu, że szacunek dla tych najniższych szarż hitlerowskich jest filarem, na którym się opiera cały system.

wych nie wolno pismom katolickim omawiać ksiązek i wydawnictw o ile nie posiadają wybitnie religijnego charakteru.

Od dłuższego już czasu nie wolno czasopismom katolickim zamieszczać ogłoszeń, nie mających wybitnie kościelnego charakteru, ani opowiadań, nowelek i t. p. o charakterze świeckim t. j. poruszających nietylko zagadnienia religijne.

Wszystkie te restrykcje mała rzecz jasna na celu coraz większe ograniczenie piśmiennictwa katolickiego, które i tak już, nawet w sprawach wybitnie religijnych i kościelnych, nie ma swobody, skoro zabronione jest jak najsurowiej drukowanie wszelkich orędzi i przemówień zarówno Ojca św. jak i biskupów niemieckich.“

Z dziejów Łodzi

Dnia 11 stycznia 1900 roku powstała w Łodzi pierwsza niezależna od władz moskiewskich instytucja kredytowo-bankowa, zwana kasą pożyczkowo-oszczędnościową. Kas takich powstało w okresie lat kilku bardzo wiele, w roku 1914 było ich już około 20, w tym 9 polskich, 3 niemieckie i 8 żydowskich. Podstawy finansowe tych kas były bardzo poważne, a w życiu gospodarczym miasta, jeśli chodzi o kredyty dla drobnego rzemiosła i handlu, odegrały one wielką rolę.

Przedmieścia Łodzi pod wodą

Koryto rzeki Łódki zasypane zostało nawozem. — Zalane ulice na Dołach. — Sytuacja na Widzewie i w Rudzie Pabianickiej

Silne opady śnieżne, a następnie gwałtowna odwilż, która wystąpiła bez pośrednio po opadach, spowodowały zupełnie niespodziewanie prawdziwą powódź na niżej położonych terenach Łodzi.

Najpoważniejsza sytuacja zaznaczyła się w ciągu dnia wczorajszego na ul. Trębackiej przy ul. Doły. W miejscu tym, położonym w głębokiej kotlinie po ludniowej odnogi źródła rzeki Łódki utworzyło się wczoraj, w wyniku spływu wód z sąsiednich terenów, wielkie jezioro na przestrzeni 70 metrów wzdłuż ulicy Trębackiej, rozlewając się na kilkanaście metrów wszere. Jak się okazało, przyczyną tego rozlewu było karygodne niedbalstwo woźniców, zajmujących się wywożeniem śmieci i nie czystości z domów łódzkich.

Koryto Łódki w tym miejscu jest z reguły przez większą część roku suche. Służyć ma właśnie na wypadek gwałtowniejszych roztopów. Tymczasem

woźnice, nie chcąc facygować się z wywożeniem nieczystości i ziemi z wykopów przy budowie nowych domów za miasto, skorzystały z dość głębokiego i suchego łożyska i przez całe lato zwałali do koryta Łódki zawartość swych wozów. W ten sposób spływająca obecnie ze wszystkich okolicznych ulic woda, nie znajdując ujścia, wylała na tak znacznej przestrzeni.

Ponieważ powódź zagrażała miesz-

kańcom okolicznych domów, już wczoraj wysłano na miejsce specjalne kadry robotników, które w przyspieszonym tempie usuwają zatory z łożyska Łódki i przypuszczalnie dziś cała woda będzie mogła spłynąć. W przyszłości, w razie stwierdzenia, że woźnice dalej uprawiają swój proceder, pociągnięci będą oni do surowej odpowiedzialności karnej.

Zalana została również na terenie I komisariatu częściowo ul. Inflancka, granicząca z Marysinem oraz ul. Marysińska. Ponieważ jednak zarząd miejski zbudował w tym miejscu, po ostatnim zalewie tej ulicy, specjalne studzienki, woda powoli spływa, nie grożąc niebezpieczeństwem mieszkańcom.

Specjalna straż czuwa od wczoraj w dzielnicy widzewskiej nad rzeczką Jasień. Dzielnica ta była dotychczas zawsze najbardziej zagrożona w czasie roztopów. Latem usypano jednak wały ochronne na ul. Bawelnianej, to też niebezpieczeństwo powodzi tam nie istnieje. Nie mniej, ze względu na trwający przybór wody w Jasieni, ustawiono specjalną straż, która obserwuje sytuację.

Drugim niebezpiecznym punktem było koryto rzeki Jasień na granicy miasta przy wiadukcie kolejowym na ulicy Rokicińskiej. W roku 1914 Rosjanie cofając się wysadzili most kolejowy, zasypując właściwe koryto rzeki. Po odbudowie mostu zmieniono bieg rzeki, nie mniej jednak w czasie powodzi woda zbierała się w starym korycie, nie znajdując innego ujścia. Obecnie jednak niebezpieczeństwo zalewu zostało już zażegnane, wskutek prac, przeprowadzonych przez zarząd miejski.

Poważna jest sytuacja w Rudzie Pabianickiej, ponieważ rzeczką Ner i Olechówka wylały, zagrażając licznym domkom robotniczym na przedmieściu Chachuła. Władze wydały już odpowiednie zarządzenia.

W ciągu dnia dzisiejszego sytuacja będzie opanowana.

Styczeń	Dziś	Honoraty	
11	Jutro	Arkadiusza	
Środa			
	Wschód słońca	7.41	
	Zachód słońca	15.46	
	Wschód księżyca	00.00	
	Zachód księżyca	10.28	
	Długość dnia	7.59	
	Przybyło dnia	0.23	

Krótkie wiadomości

WZNOWIENIE ZAJĘĆ W SZKOŁACH łódzkich średnich i powszechnych nastąpiło wczoraj o godzinie 8-ej rano. W związku z tym specjalna delegacja opiek szkolnych udała się do kuratorium okręgu, celem spowodowania jaknajwcześniejszego wydania zarządzenia, przesuwającego godzinę rozpoczęcia lekcji na 8.30 rano.

PLAN ZELEKTRYFIKOWANIA dalszej serii ulic w Łodzi opracował wydział przedsiębiorstw miejskich. Plan ten będzie rozpatrzony na najbliższym posiedzeniu zarządu miejskiego i przesłany do elektrowni, celem zrealizowania go w nadchodzącym sezonie robót.

16 NOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW przemysłowych zatwierdził na rozprawie komisyjnej wydział przedsiębiorstw miejskich. W tej liczbie znajdują się: 3 mechaniczne tkalnie, 1 wytwórnia wyrobów dzianych, 1 wytwórnia pończoch, 1 wytwórnia wyrobów jedwabnych, 1 mechaniczna wytwórnia trumien i t. d.

25.769 WEKSLI ZAPROTESTOWANO w Łodzi w ub. miesiącu według wykazu kancelarii sądu okręgowego w Łodzi, na sumę 2.932.041,57 zł. oraz 1 weksel zagraniczny na sumę zł. 425,05. W całym okręgu sądowym łódzkim zaprotestowano w grudniu ub. roku 28.695 weksli na sumę zł. 3.248.189,82.

ZGŁASZANIE PRZEDSIĘBIORSTW, podjęcie uprawnień przemysłowych, rzemieślniczych i t. d. załatwia wydział przemysłowy zarządu miejskiego w godzinach od 8-ej do 12-ej w poł. Zainteresowani winni zgłaszać się z dowodem osobistym, książeczką wojskową i poświadczeniem obywatelstwa polskiego.

PODATKOWA KOMISJA POBOROWA dla P.K.U. Łódź-Miasto I urzędować będzie w dniu 16 b. m. w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy Al. Kościuszki Nr. 19. Zgłosić się winni mężczyźni rocznika 1917 i starsi, którzy nie stawili jeszcze do poboru, a mieszkają w obrębie 2, 3, 5, 8, 9 i 11 kom. policji.

Podwyżka komornego nie jest prawnie uzasadniona

Jak wiadomo, od Nowego Roku podwyższone miało być w starych domach komorne o 2 i pół procent, z tym, że taka podwyżka obowiązywać miała co kwartał. W grudniu jednak sejm powziął uchwałę, przedłużającą na półtora roku rozporządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o niższe komorne. Rozporządzenie to ukazało się w „Monitorze Polskim” przed kilku dniami.

Nie bacząc na to, szereg właścicieli domów, zwłaszcza na przedmieściach, wystąpił z żądaniem płacenia przez lokatorów wyższego komornego. Związek lokatorów w Łodzi zasypany jest formalnie w ostatnich dniach skargami.

W związku z tym organizacje lokatorskie podjęły interwencje u władz. (1)

Strzelił do swej narzeczonej raniąc ją ciężko. — Krwawy dramat miłosny w Łodzi

Wczoraj krótko po godzinie 2-ej po południu w domu przy ul. Zawadzkiej 29 rozległy się w klatce schodowej strzały rewolwerowe.

Gdy przerażeni lokatorzy wybiegli ze swych mieszkań — ujrzeni leżącą tuż przed mieszkaniem N. Lissa młodą kobietę. Sprawca strzałów zbiegł po schodach i oddał się sam w ręce policji. Jest nim Czesław Sahaga, zam. przy ul. Gdańskiej 75.

Zaalarmowano pogotowie. Lekarz stwierdził ranę postrzałową szyi, orzekł stan ciężki i przewiózł raną — 22-letnią Annę Wyganowską do szpitala przy ul. Drewnowskiej.

Sahaga i Wyganowska uchodzili za

parę narzeczeńską. Ostatnio młody człowiek zaczął zamierzać narzeczoną. Wyganowska dowiedziała się, że Sahaga skierował swe afekty ku Władysławie S. — zatrudnionej u pp. Lisów.

Wyganowska w niedzielę czekała na narzeczonego przed domem, urządziła mu scenę, która zakończyła się rekończynami. Była potem jeszcze raz w tym samym domu i atakowała Władysława S.

Wczoraj doszło na schodach do nowej awantury, w trakcie której padły strzały.

Osadzony w areszcie młody człowiek odmawia narazie zeznań. (1)

Protesty zostały zbadane

przez Główną Komisję Wyborczą w Łodzi, która wyraziła opinię, że nie zasługują one na uwzględnienie. — Delegacja P.P.S. u p wojewody

W dniu wczorajszym Główna Komisja Wyborcza ukończyła wstępne badanie protestów zgłoszonych przeciwko wyborom do rady miejskiej w Łodzi. W związku z tym postanowiono przyspieszyć dalszy bieg sprawy i na wczoraj już, na godz. 7 wiecz. zwołano zostało plenarne posiedzenie Głównej Komisji Wyborczej. Na posiedzeniu przewodniczący prezes s. o. Żychliński zgłosił swe wnioski odnośnie protestów.

Jak się dowiadujemy, ze względów

formalnych żadnego protestu nie uznano. Mimo bowiem skreślenia szeregu podpisów, na każdym proteście pozostało jeszcze 100 podpisów wyborców z danego okręgu, protesty podpisywała bowiem większa liczba osób.

Jeśli chodzi o merytoryczną stronę protestów wyborczych, Główna Komisja zaopiniowała je, jako nie nadające się do uwzględnienia. Wszystkie bowiem braki i mankamenty, jakie podniesiono w protestach nie mogły, zdaniem Główn-

nej Komisji, wywrzeć wpływu na wynik wyborów.

Dziś rano wszystkie protesty wraz z materiałami wyborczymi i powyższą opinią Głównej Komisji przesłane będą do urzędu wojewódzkiego. Dalszy bieg spraw zależeć będzie obecnie od władz wojewódzkich.

Donosiliśmy wczoraj, iż PPS. postanowiła wysłać delegację do p. wojewody Józewskiego w sprawie zgłoszonych protestów przeciwko wyborom i prosić o przyspieszenie wszystkich prac, związanych z badaniem protestów, co wpłynie na przyspieszenie zwołania rady miejskiej.

Dowiadujemy się w dalszym ciągu, że na czele delegacji, która składać się będzie z członków prezydiów OKR.PPS i klasowych związków zawodowych stanie b. poseł Jan Kwapiński jako przedstawiciel władz naczelnych PPS. i centrali klasowych związków zawodowych Delegacja przyjęta ma być przez p. wojewodę w poniedziałek, 16 bm. (1)

Dyżurny aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: Sadowska-Dancerowa (Zgierska 63), W. Groszkowski (11 Listopada 17), T. Karlin (Piłsudskiego 54), R. Rembieliński (Andrzeja 28), J. Chądzyńska (Piotrkowska 165), E. Miller (Piotrkowska 46), G. Antoniewicz (Pabianicka 56), J. Unie-szowski (Dąbrowska 21a).

Policjant strzelił do złodzieja, który sięgnął po broń. — Rannego odwieziono do szpitala

Wczoraj wieczorem patrol policyjny, obchodzący teren trzeciego komisariatu, na ulicy Dworskiej na Bałutach, natknął się na dwóch osobników, obju-czonych workami i walizami.

Wobec podejrzanego zachowania się nieznajomych, policjanci wezwali ich do zatrzymania się, a kiedy dwaj osobnicy rzucili się do ucieczki, funkcjonariusze policji podjęli pościg. Po dłuższej chwili jeden z policjantów dogonił obu i na ponowne wezwanie zatrzymania się, a w razie oporu zagroził użyciem broni, jeden z nich przystanął na chwilę i szybkim ruchem sięgnął do kieszeni.

Policjant zorientował się, że grozi mu poważne niebezpieczeństwo, wobec czego strzelił do złodzieja, chcąc uprze-

dzić jego zamiar. Jedna z kul ugodziła go w brzuch. Ranny padł w kałuży krwi na bruk uliczny.

Pościg za drugim osobnikiem nie dał rezultatu. W międzyczasie wezwano pogotowie ratunkowe, którego lekarz przewiózł karetką rannego do szpitala św. Józefa. Przy łożu jego wystawiono posterunek.

Okazało się, że postrzelony został 19-letni Roman Młynarski, zamieszkały przy ul. Zawiszy 38. Obaj wracali prawdopodobnie z wyprawy złodziejskiej, gdyż w workach i torebkach znaleziono łup, pochodzący z kradzieży.

Garderobę i rzeczy porzucone przez uciekających na ulicy przeniesiono do III komisariatu. Pościg za towarzyszem rannego trwa.

Dozbrojenie Polski na morzu winno być troską każdego obywatela

Pełna tabela wygranych

4-go dnia ciągnięcia IV-ej klasy
43 Loterii Państwowej
(TABELA NIURZĘDOWA
BEZ GWARANCJI).

5,000 zł. — 47911.
10,000 zł. — 16577, 73901, 90790,
97026, 143715.

5,000 zł.—59523, 74765, 80226, 80544,
114042.

2,000 zł.—18814, 23567, 41601, 46933,
55713, 59401, 77807, 79415, 85777, 98766,
100864, 105271, 104163, 122109, 131917,
38778, 149406, 158471.

1000 zł. — 10951, 10115, 16857, 20584,
24633, 31343, 37051, 51914, 51010, 50007,
64928, 65135, 82181, 82198, 84359, 85491,
92143, 104784, 110078, 125660, 126782,
136376, 139522, 159454.

Wygrane po zł. 250.—

45 69 153 58 214 99 344 553 617 884 933 56
1021 126 57 229 440 595 655 77 2034 128 68 257
365 438 97 575 637 727 80 881 87 3094 114 244
302 571 95 629 711 804 57 927 4121 306 84 599
672 700 43 82 853 55 939 5108 329 40 554 622 65
89 767 91 807 96 952 91 6020 201 89 833 493 522
46 705 951 7001 274 351 53 82 418 98 506 716 821
8037 148 372 440 505 661 773 859 86 9106 50 318
437 607 751 839 978

10013 68 113 49 80 99 284 379 407 517 69 75
616 808 30 11051 75 114 25 247 87 352 426 77 92
536 46 67 616 36 53 69 78 819 43 90 914 18 12112
66 223 60 491 527 75 86 92 638 91 729 814 75
903 36 13282 818 404 87 680 715 28 843 44 49
951 84 14095 154 330 55 458 602 83 843 76 925
70 15048 50 136 37 246 92 469 765 856 16005
138 252 320 435 60 79 523 646 860 70 952 62
17023 59 232 336 433 541 64 751 99 830 46 62
999 18170 91 93 245 448 870 615 43 77 19067 231
412 88 305 40 99 602 33 59 630 946 83

20005 20 151 222 403 508 51 657 704 823 71
910 71 90 21017 133 41 273 85 352 83 511 604
749 69 887 22028 93 170 89 315 53 483 529 811
84 23113 59 82 321 667 705 92 893 933 51 67
24092 110 19 250 66 385 448 521 41 97 645 829 81
25012 274 476 518 774 80 833 59 937 53 26181
270 300 1 439 572 693 813 42 926 50 56 27069 197
416 377 602 767 68 74 88 850 28015 162 203 67
430 46 65 73 84 85 87 521 630 65 79 846 904 5
16 84 29156 221 354 522 45 66 75 708 819

30118 23 90 244 315 71 99 670 81 870 80 82
931 31067 100 398 457 519 401 802 29 95 32035
52 157 213 42 318 440 784 822 951 33144 48 238
636 57 747 843 34026 77 88 129 200 507 8 854
35041 223 422 28 805 7 934 87 36267 316 52 441
534 80 631 726 809 48 37033 40 135 293 425 671
76 791 802 43 927 38036 127 61 94 449 544 607
75 723 52 63 88 39020 56 325 417 47 98 526 82
632 984

40125 26 70 237 587 803 77 942 41208 440 543
84 621 73 724 77 924 42008 74 158 84 201 13 48
360 442 728 55 910 43062 381 415 500 33 665 882
942 44445 509 718 956 45067 104 66 242 388 543
59 722 43 53 55 91 963 46007 22 46 128 217 46
68 326 46 49 67 828 38 602 31 61 711 64 940
47021 65 81 162 261 334 46 96 438 657 73 83 700
87 927 48024 47 96 131 856 939 60 49169 74 216
49 320 47 87 545 662 757

50030 91 271 306 61 524 619 727 72 812 924
41030 397 406 554 776 825 28 997 52399 422 45 54
75 525 76 609 48 92 701 832 49 981 94 53128 227
320 46 433 74 522 651 74 85 712 54019 33 731
66 82 230 63 861 482 89 91 515 825 50 63 55013
61 72 122 45 87 97 285 463 506 640 749 837
56006 85 246 309 26 71 511 844 57000 88 125 239
91 523 63 8 93 302 660 91 583 833 40 58 932
58173 265 310 59 593 32 643 758 804 85 946
59020 176 217 705 30 71 934

60201 65 85 347 31 511 35 896 947 61093 201
85 331 472 592 666 729 827 961 62090 139 245
86 247 473 578 91 601 68 792 809 954 63052 106
705 807 22 910 64079 100 99 441 609 68 789 84
27 65042 179 220 443 532 64 708 79 861 912 21
28 40 42 66008 53 190 293 500 90 811 69 925
67026 180 91 292 308 401 515 74 694 817 45 905
36 85 68078 137 540 66 76 706 58 823 942 69126
28 388 432 574 752 907

70028 301 82 85 405 29 615 37 99 722 70 95
834 71078 138 438 75 738 88 61 77 804 96 990
72037 102 48 228 429 536 38 698 710 83 95 830
63 940 88 73143 216 36 84 330 415 717 962 74049
295 313 19 547 618 36 83 786 859 82 944 82
75066 69 278 360 92 429 870 76097 261 364 689
938 59 77147 324 456 84 93 503 78 93 834 78074
169 337 435 683 89 646 701 980 79300 488 615 75
704 865

80045 197 266 94 562 670 707 15 97 811 26 76
93 987 81049 109 38 95 345 68 420 588 746 963
82049 104 318 402 505 746 83055 90 138 271 314
926 84169 238 93 327 55 79 419 52 77 580 619
90 85189 235 66 319 46 410 77 607 19 21 51 759
71 847 87 966 86136 246 306 479 795 18 45 814
69 87089 236 376 492 526 636 814 20 939 88017
246 372 510 681 933 64 89025 86 228 60 369 439
508 69 88 639 69 842

90049 99 137 290 125 89 527 56 66 801 819 20
97 91064 155 218 38 360 431 5715 96 917 69
92029 115 52 94 229 809 93003 7 81 115 51 295
51 405 70 99 733 874 78 948 94040 49 190 221
23 406 551 609 66 901 2 95001 108 24 47 99 215
660 972 919 279 372 598 694 870 961 97134 524
831 982 98111 427 96 515 61 86 94 652 726 824
82 99174 254 476 87 773 967

100038 151 202 381 433 42 503 664 750 66 863
942 101024 30 456 670 720 919 30 102000 35 263
326 451 565 624 30 712 103039 95 493 555 684 842
967 84 104126 443 827 105028 124 267 300 50 96
586 95 704 925 106042 134 53 220 87 561 617 732
50 74 107245 42932 55178 617 830 108003 48 69

180 720 69 561 661 93 780 959 109105 55 215 51
80 373 98 418 509 35 93 675 702 897.
110293 507 93 96 625 47 85 712 811 917 111002

356 484 577 721 916 25 112089 114 203 8 26 551
69 72 790 93 891 113077 204 326 477 571 72 730
114030 78 126 361 412 14 21 833 115272 99 387 613
787 98 880 92 902 92 116012 24 64 203 36 339 67
670 711 811 117029 230 93 781 118124 38 538 45
644 744 813 119236 325 28 625 772 74.

120007 54 479 96 539 51 639 711 65 67 121004
113 256 342 584 616 817 122058 134 292 402 530
703 821 123107 84 634 846 927 69 124017 89 147
361 428 66 596 99 605 777 808 11 31 901 18 65
125018 75 142 220 65 339 665 95 800 27 911 126000
10 53 149 216 352 446 524 51 611 727 80 804
127024 71 179 389 498 521 717 57 843 918 65
128008 189 269 474 92 575 713 23 879 82 938 69
129011 430 504 632 842 69 948.

130259 473 520 34 749 844 131027 96 142 415
505 804 55 750 89 851 56 926 99 132025 67 155
306 442 80 565 83 626 830 133001 27 243 312 407
823 134083 132 34 71 355 77 469 577 639 498 873
53 970 135013 136 44 57 286 386 591 720 837 50
136167 205 549 77 95 694 717 883 87 89 954
137133 235 354 593 744 55 64 82 884 956 138003
259 895 706 139035 36 115 73 223 309, 31 400 97
785 812 69.

140056 96 314 67 495 644 847 941 46 141078 123
30 420 512 654 734 874 142091 176 265 74 315 55
415 589 622 762 821 35 983 143022 105 84 94 396
97 425 505 695 715 812 48 922 55 144025 69 214
27 69 356 460 68 628 966 67 145174 217 83 357
405 32 629 754 58 929 146088 428 30 37 47 692 801
33 67 907 73 147024 98 221 398 504 23 40 884 938
148039 49 291 363 572 695 720 83 897 149168 89
335 45 539 656 886.

150066 70 202 398 433 558 644 151000 36 520
60 65 625 723 812 152030 140 278 80 320 85 626
773 92 916 55 153010 26 32 82 174 93 426 34 63 514
739 154287 326 45 410 741 155010 206 426 34 79
699 732 850 82 930 57 156066 80 103 291 346 78
427 516 773 880 157087 117 349 44 74 93 515 42
748 158081 129 212 783 69 505 159 176 445 610
26 68 55 75 88 919 68.

DRUGIE CIAgniENIE.

20.000 zł. 64673

15.000 zł. 117956

5.000 zł. 42161 114152

Po 2.000 zł. 2703 15185 18026 22576

27052 36712 39745 55397 61494 63704

115734 130901 135390 139104

Po 1.000 zł. 9059 16970 17203 27039

27550 27560 31726 31855 33628 34969

35446 36074 38752 41809 43293 49034

54238 57218 60642 64977 65770 68069

77258 77669 77852 80115 83440 87956

97425 99836 101650 107662 107674 124200

125898 135178 144132 149875

Wygrane po zł. 250.—

178 233 552 654 1134 240 387 438 541 751 2122
23 50 820 904 3022 48 443 800 933 4252 405 25
53 89 624 26 705 49 51 914 5102 237 302 6 35

Losowanie Poż. Inwestycyjnej

W losowaniu Pożyczki Inwestycyjnej w dniu
9 stycznia padły premie na następujące numery:

Po zł. 390 na n-ry: 3—29 49—42 79—8 203—8
220—24 444—29 486—24 514—29 539—29 561—34
549—34 600—29 604—42 656—24 693—24 771—42
956—22 1121—8 1209—8 1217—34 1233—24 1320
—42 1334—34 1571—42 1654—24 1717—29 1826—
8 1890—8 1929—29 1934—34 1971—8 1986—42
1999—29 2009—34 2021—34 2212—8 2306—8 2348
—24 2363—24 2357—24 2377—34 2400—24 2450
—29 2456—42 2463—29 2531—8 2542—8 2586—29
2623—42 2641—24 2693—24 2704—42 2749—42
2872—24 2945—42 2974—29 3041—42 3157—34
3408—24 3539—29 3564—29 3592—24 3678—34
3712—29 3731—34 3713—24 3828—34 3970—34
4172—42 4257—8 4304—24 4314—34 4355—42
4533—34 4583—29 4640—34 4679—8 4865—42
4941—8 4999—42 5103—42 5112—24 5210—42
5236—42 5250—34 5237—8 5281—34 5470—42
5570—24 5621—24 5634—24 5737—42 5753—34
5762—24 5773—8 5863—8 5941—42 6128—24
6191—8 6174—34 6194—42 6201—42 6252—42
6202—8 6292—42 6450—8 6446—42 6459—42
6523—34 6599—42 6726—24 6733—34 6797—34
6843—8 6900—24 6985—24 7027—29 7059—29
7146—42 7157—8 7260—29 7303—34 7413—42
7582—8 7594—8 7650—34 7671—24 7785—29
7785—8 7845—42 7896—29 7972—24 8023—34
8164—8 8240—8 8269—42 8395—34 8423—24
8445—8 8536—29 8565—42 8621—24 8634—29
8658—34 8697—34 8772 24 8787—42 8966—34
8977—8 8994—29 9068—8 9092—29 9137—8
9237—42 9260—24 9587—8 9598—24 9660—8
9740—24 9770—42 9809—34 9826—8 9863—42
9855—34 9909—29 9965—8 10040—34 10049—34
10226—8 10297—34 10350—29 10462—8 10452—24
10474—24 10560—29 10582—8 10617—34 10681—
34 10728—8 10838—8 1088634 10944—34 10960—

60 533 650 738 834 910 6310 476 945 7310 91 839
8002 183 707 953 9013 27 142 246 322 519
805 22 31

10345 652 713 1124 72 565 615 72 12044 49 110
13127 319 48 497 619 774 85 086 14161 92 204
313 538 852 906 51 15063 135 218 85 427 32 504
30 797 810 949 73 98 16166 258 412 89 13 771
17072 212 55 692 18080 287 78 466 571 867 190
651 97 803

20155 626 732 37 57 842 97 21173 290 376 498
850 960 22161 221 332 64 457 596 636 737 23075
377 458 569 870 24335 98 493 557 655 882 971
25492 525 915 26152 343 997 28034 231 33 81
365 442 605 823 81 920 29586 605 917
30003 251 300 67 419 40 558 60 640 977 96
31106 22 256 464 69 815 91 966 78 32069 98 411
533 768 33069 103 84 263 353 418 501 667 34104
220 659 35000 153 375 640 878 957 36768 71 931
37170 91 331 68 517 35 38291 333 68 618 843 995
39160 495 554 624 797 801 991

40030 129 65 246 88 550 58 680 710 29 806
29 973 41041 78 85 110 22 434 873 91 96 42220
344 438 820 43251 540 44187 441 549 875 45003 85
163 375 513 98 630 33 97 885 914 46166 420 48
74 563 650 730 815 927 47009 451 859 947 48081
338 57 97 735 908 72 49010 35 364 638 54 862
50120 497 644 862 51096 255 304 96 465 522
58 740 854 52704 49 845 919 29 87 93578 703 849
52 917 54088 102 367 68 70 433 76 712 21 855
55106 98 260 70 89 425 926 56094 476 747 5205
419 855 914 58258 307 563 612 59133 65 297
596 812

60075 396 97 552 613 61086 105 35 442 745
809 902 62449 584 965 63707 38 806 937 64224
347 431 507 40 61 65014 96 506 621 47 747 803
13 66065 165 463 627 754 969 67078 82 97 122 38
784 814 68401 41 49 539 744 82 69099 272 395
447 635 713 37

70101 216 680 71277 357 661 969 72101 90 285
467 945 74 73897 932 74233 336 493 563 75405 14
58 977 76510 72 780 937 77191 934 78453 572 741
84 847 59 79072 75 180 348 486 614 57 708 55
80358 415 577 704 810046 7

Gdy Roosevelt przemawia...

Waszyngton, w styczniu.

Sala kongresu w której zbierają się członkowie obu izb na otwarcie nowej kadencji parlamentarnej, stanowi wielki prostokąt, większy od Izby Gmin w Londynie, ale nie tak wysoki. Ściany są szare i widnieją na nich herby i symbole państwa. Po obu stronach sali znajdują się galerie. Są one dziś przepelnione. Większość publiczności stanowią panie, żony członków kongresu, dyplomatów i urzędników. Niektóre z nich przybyły z dziećmi.

Na dole siedzą senatorowie i reprezentanci w fotelach, rozmieszczonych półkolisto i wznoszących się lekko ku górze, jak w teatrze. Rządowi demokraci siedzą po prawej stronie speaker'a, czyli przewodniczącego, a opozycyjni republikanie po lewej. Przed nimi w specjalnych fotelach, przyniesionych na otwarcie kadencji, zajęli miejsce członkowie gabinetu. Za nimi siedzą senatorzy. Wielu z nich przybyło w jasnych ubraniach i na ogół — wbrew oczekiwaniom, czynią wrażenie ludzi młodych. Mało jest wśród nich stosunkowo siwych głów. Do tych ostatnich zalicza się znany senator Norris z Nebraski i Pat Mac Carram z Nowady.

435 członków Izby Reprezentantów stanowią tłum nader mieszany, co jest rzeczą zrozumiałą, jeśli zważymy, że jak odległych nie raz przybyli okolic. Jeden reprezentuje upalne stany południowe, a drugi mroźną północ. Są tu przedstawiciele olbrzymich miast i odległych od świata miasteczek i wsi. Znajdujemy tu młode i wrażliwe twarze debiutantów politycznych i wyraziste rysy starych, doświadczonych szermierzy.

Roosevelt wchodzi. Senatorzy i posłowie wstają i witają go oklaskami. Potem siadają i w sali zapanowało głębokie, pełne oczekiwaniami milczenie. Do dzisiejszej mowy prezydenta przywiązuje się specjalne znaczenie. Prezydent przemawia wyraźnym, spokojnym głosem, który powoli ożywia się i nabrzmiewa. Na galeriach rozmieszczeni są fotografowie i operatorzy filmowi i słyszą od czasu do czasu trzask aparatów. Zrobiono dla nich wyjątek ze względu na dzień otwarcia nowych Izb.

Nadchodzą czasy, w których ludzie będą musieli bronić nie tylko swoich domów, ale i zasad wiary i ludzkości, na których opierają się ich kościoły, rządy i systemy rządzenia. Obrona religii, demokracji i uczciwości w stosunkach międzynarodowych jest walką o tą samą sprawę. Jeżeli chcemy ocalić jedną z tych rzeczy, to musimy bronić i dwóch pozostałych.

W sali rozlegają się głośne oklaski. Prezydent określa bliżej to, o co mu chodzi. Nowe filozofie, głoszące przewagę siły, pojawiły się na innych kontynentach i mogą wkroczyć i do zachodniej półkuli. „Stany Zjednoczone nie pozwolą, aby zaskoczyli je wrogowie ludzkości i wiary”. „Amerykanie są zdecydowani bronić zachodniej półkuli. Pod tym względem nie ma między nami żadnego wyjątku”. Odzywają się znów gorące i powszechne oklaski.

Roosevelt mówi obecnie o konieczności zbrojeń „Świat stał się taki mały, a środki ataku takie szybkie, że musimy się zbroić, zanim atak nastąpi”. Stany Zjednoczone — mówi prezydent — użyją w razie potrzeby środków skuteczniejszych od słów. „Doszliśmy do przekonania, że nasze ustawy w sprawie neutralności dają szansę napaśnikom i odmawiają ich ofiarom napaści. Instynkt samozachowawczy skłania nas do wprowadzenia zmian w tej dziedzinie”. Jest to zapowiedź rewizji aktu neutralności.

Ogólne oklaski na sali dowodzą, że nastroje izolacjonistyczne w Stanach Zjednoczonych należą już do przeszłości. Członkowie Izb wznoszą okrzyki na cześć Roosevelta, gdy ten skończył swoje przemówienie i w parę sekund potem przewodniczący zamyka posiedzenie. Na sali i na galeriach panuje ogromne ożywienie, toczą się dyskusje, wymienia się uwagi i komentarze. Wszyscy zdają sobie z tego sprawę, że przemówienie Roosevelta ma doniosłe historyczne znaczenie i że odbije się pożytecznym echem na całym świecie.

Rodziny zastępcze dla sierot

Miasto oddaje dzieci bezdomne odpowiednim rodzinom na wychowanie.—Dobre rezultaty tego systemu opieki

Prócz domów wychowawczych, w których miasto kształci i wychowuje dzieci pozostające bez opieki, sieroty i półsieroty, przed kilku laty wprowadzono, jak wiadomo, inną jeszcze formę wychowania, instytucję t. zw. rodzin zastępczych. Instytucja rodzin zastępczych polega na tym, że miasto powierza rodzinom, przeważnie bezdziernym, dzieci pozostające na utrzymaniu gminy, opłaca za nie pewną kwotę i sprawuje kontrolę, w jakich warunkach wychowuje się u każdej rodziny dziecko.

Wyniki są często zastanawiające. Rodzina, która przyjęła dziecko, by mieć z tego tytułu jakąś korzyść materialną, częstokroć przywiązuje się do tego dziecka tak bardzo, że wychowuje je jak własne, i, naodwrot, dzieci przywiązują się do swych przybranych rodziców, wychowując się w atmosferze ciepła rodzinnego.

Na temat instytucji rodzin zastępczych uzyskaliśmy w wydziale opieki społecznej bardzo interesujące informacje.

A więc, przede wszystkim, do rodzin zastępczych kierowane są te dzieci, które z jakichkolwiek bądź powodów nie nadają się do życia gromadnego i które źle czułyby się i niewłaściwie wychowywały w miejskich domach wychowawczych. Istnieją dwie grupy rodzin zastępczych: takie, które przyjmują dzieci na zawsze, wcielając je do swoich rodzin oraz takie, które przyjmują dzieci tylko „na wychowanie”, przede wszystkim dzieci cofnięte w rozwoju,

anormalne, zagrożone gruźlicą, aspołeczne i t. d. Najlepsze rezultaty, jak się okazuje, osiąga się wówczas, gdy dzieci do lat 7 oddaje się rodzinom bezdziernym.

Chętnych rodzin do przyjęcia dziecka jest bardzo wiele. Nic w tym nie ma dziwnego, ponieważ jest to związane z pewną korzyścią materialną. Ale wydział opieki społecznej bardzo skrupulatnie segreguje zgłaszające się rodziny. Przede wszystkim przeprowadza się wywiad domowy, który umożliwia dokładne poznanie rodziny. W pierwszych latach bowiem były wypadki nadużycia obecnie takich wypadków nie ma zupełnie.

Po oddaniu dziecka rodzinie, rozciąga się nad nim w dalszym ciągu opieka, przy pomocy dwóch specjalnych poradni. W poradni takiej zatrudnieni są lekarz, dwie wywiadowczynie, higienistki i wychowawca lub wychowawczynie młodzieży pozaszkolnej. Każde dziecko badane jest raz w miesiącu przez lekarza w poradni, a raz na miesiąc odwiedza je w domu higienistka, sprawdza je w jakiej atmosferze dziecko przebywa i jak czuje się w swym otoczeniu. W poszczególnych wypadkach rodziny zastępcze odwiedzane są 2 i 3 razy w miesiącu. W razie choroby dziecka lekarz poradni odwiedza je w domu.

Dzieci otrzymują tran, preparaty witaminowe, wszelkie lekarstwa oraz zabiegi pielęgniarstwa bezpłatnie. Prócz tego dzieci, które już uczęszczają do szkoły, otrzymują książki i materiały piśmienne. Higienistki-wychowawczy-

Twe dziecko

pełne jest najlepszych chęci. Pomóż mu więc! Daj mu Ovomaltinę! Ten silotwórczy koncentrat witaminowy zawiera składniki odżywcze, niezbędne dla wzrostu i rozwoju młodego organizmu. Dlatego od dzisiaj! na śniadanie i podwieczorek

OVOMALTINE

nie, które odwiedzają dzieci w domach, stanowią łącznik między lekarzem szkołą i rodziną przybraną.

W chwili obecnej u rodzin zastępczych przebywa 712 dzieci. Rodziny zastępcze rekrutują się przeważnie ze sfer rzemieślniczych. Ścisły podział jest następujący: 218 rzemieślników, 198 robotników, 89 pracowników umysłowych, 38 kupców, 30 niższych funkcjonariuszy i 35 różnych zawodów. Opłata dla rodzin zastępczych wynosi od 30 do 55 złotych miesięcznie w zależności od wieku dziecka. Ogólny koszt wychowania dzieci u rodzin zastępczych wyniósł w roku 1937-38 — zł. 431.000. W tym czasie usamodzielniono się już 80 dzieci, które przebywały u rodzin zastępczych. (I)

Kopalnie złota w Rumunii

Wydobywanie cennego metalu odbywa się w sposób nader prymitywny.—Szukanie złota na dnie rzeki Aranyo

W malowniczej okolicy Transylwanii Zachodniej wznosi się jedna z najbardziej ciekawych formacji geologicznych w Europie, szczyt Detunata, w pobliżu którego znajdują się źródła słynnej „rzeki złota”, Aranyo, płynącej w zakrętach przez falistą równinę.

Pomiędzy złożami metalicznymi, szczególnie obfitymi w okolicy masywu Detunata, znajdują się słynne kopalnie złota, eksploatowane jeszcze w starożytności. Znaczenie ich zmalało całkowicie od chwili odkrycia Ameryki.

A jednak od setek lat w tej okolicy panuje nieustannie gorączka złota. Eksploatacja terenu odbywa się w bardzo prymitywnych warunkach.

Poszukiwacze złota, rekrutujący się z pośród bezrobotnych chłopów, bezrobotnych i włóczęgów z całego kraju, prowadzą swój proceder w sposób niefachowy, nie dbając ani o system poszukiwania, ani o jakiegokolwiek bezpieczeństwa pracy. Na setki metrów pod ziemią ciągną się sztolnie i korytarze, źle oświetlone i jeszcze gorzej przewietrzane.

Korytarze i chodniki są prymitywnie oszalowane. Wypadki zapadania się ich są na porządku dziennym, wskutek podmycia przez wodę zaskórnia lub wstrząsy, wywołane wybuchami ładunków dynamitowych. Cała ludność Oradea Marc, małej wioski położonej u stóp Detunaty, przez całą dobę kopie, ryje, draży grunt, płucze złoty piasek i sprzedaje go, lub pośredniczy przy sprzedaży. W Oradea Mare, noszącej węgierską nazwę Nagyvarad, spotykają się mieszkańcy wieczorami w knajpce przy winie i snują fantastyczne plany znalezienia wielkiej żyły złota.

Niektórzy wieśniacy z Oradea Mare wola szukać błyszczących okruchów w kamiennym dnie rzeki Aranyo. Odbywa się to przy pomocy zwykłego wiadra, umocowanego na długim kij. Tym prymitywnym czerpakiem wybierają wieśniacy piasek, znajdujący się na dnie rzeki. Wybieranie tego piasku, przemysłowanie go, mozolne wybieranie lśniących okruchów, zajmujące niekiedy cały dzień, przynosi czasem dwa do trzech gramów złota, wartości 120—180 lei według kursu oficjalnego.

Inna metoda poszukiwania złota polega na długim i mozolnym rozłupywaniu pokładów kamiennych, w których rzekomo ma się znajdować cenny metal. W Rosia-Montana znajduje się 700 tuzinek hydraulicznych. Rozbita miazga płucze się starami i „złotodajną mączką” filtruje się przez filtry, dodając do niej cjanek rtęci. W ten sposób otrzymuje się w 50 proc. wyniki pożądane. W Rosia-Montana istnieje też nowoczesna płuczakarnia, urządzona systemem amerykańskim, zatrudniająca około 200 robotników.

Ta jedyna zorganizowana placówka posiada jednak zdecydowanych przeciwników w postaci licznych „dzikich” poszukiwaczy, którzy zawzięcie konkurują z zakładami w Rosia-Montana. Nie gardzą nawet i sabotażem, niszczeniem urządzeń zakładowych, które są pod stałym dozorem strażników,

Cheć legalnie golić w święta

Zabiegi właścicieli zakładów fryzjerskich

Jak się dowiadujemy, cechi fryzjerów podjął ponownie starania o wydanie noweli do obowiązującego rozporządzenia o czasie handlu, która przewidywałaby możliwość otwierania zakładów fryzjerskich w niedziele i święta w godzinach od 9 do 12 w południe. Próby takie były podejmowane już kilkakrotnie przez fryzjerów, jednakże bezskutecznie. Obecnie fryzjerzy postanowili raz jeszcze wszcząć starania, wierząc, że tym razem uda im się ta akcja.

Fryzjerzy motywują swe stanowisko tym, że zakłady ich powinny być

traktowane podobnie jak zakłady gastronomiczne. Golenie się jest dla człowieka kulturalnego tak samo niezbędne, jak odżywianie. Na zakazie otwierania zakładów korzystają tylko, chałupnicy i zakłady mieszczące się w prywatnych mieszkaniach, które nie stosują się do zakazu i tym samym stwarzają nieuczciwą konkurencję zakładom pracującym legalnie i ponoszącym wszystkie świadczenia.

W sprawie tej wysłany będzie jeszcze w bieżącym tygodniu memoriał do ministerstwa spraw wewnętrznych. (I)

„Nieboszczyk” ożył w trupiarni

Niezwykły wypadek w szpitalu w Opatowie

Do trupiarni szpitala w Opatowie udał się miejscowy stolarz Józef Jachimowicz w celu zdjęcia z nieboszczyka miary na trumnę. Po dokonaniu swej czynności zmierzał już do drzwi, gdy nagle trup przez niego zmierzony zrzucił z siebie prześcieradło i gromkim głosem zapytał:

„Jako, mnie zmierzyłeś, a jego nie?”

Przerażony stolarz padł nieprzytomny na ziemię.

Okazało się, że do trupiarni zakradł się chory umysłowo, Antoni Mucha, położył się koło nieboszczyka i przykrył tym samym prześcieradłem.

Zemłodzonego Jachimowicza znalazł dopiero po pewnym czasie grabarz i przeniósł do ambulatorium.

Lekarz stwierdził silny wstrząs nerwowy i pozostawił stolarza na kuracji w szpitalu.

C. S.

O większe kredyty na roboty sezonowe

zabiega delegacja międzyzwiązkowej komisji robotników.—Walka o lepsze warunki pracy

Jak się dowiadujemy, zgodnie z postanowieniem międzyzwiązkowej komisji robotników sezonowych, w bieżącym tygodniu udaje się do Warszawy delegacja, która podanie interwencji w ministerstwie opieki społecznej oraz w dyrekcji głównej Funduszu Pracy w sprawie tegorocznych kredytów na roboty miejskie. Delegacja wskaże, że od kilku lat już daremnie upomina się o podwyżkę stawek dla robotników sezonowych oraz o rozszerzenie czasu pracy na 6 dni w tygodniu, a jednak jest to rzeczą ważną, ponieważ od wysokości stawek i ilości przepracowanych dni zależy następnie zasiłki zimowe. Ponieważ kredyty tegoroczne mają być ustalone już w najbliższym czasie, delegacja robotnicza zabiegać będzie, by Łódź otrzymała odpowiednio wysoka suma.

Donosiliśmy już o podjętych pertraktacjach pomiędzy związkiem właścicieli autobusów a związkiem transportowców, w sprawie nowego układu zbiorowego, który przewidywałby podwyżkę plac dla kierowców i obsługi autobusów. Dotychczasowe pertraktacje na razie nie dały pozytywnego wyniku. W związku z tym na niedzielę zwołano walne zebranie wszystkich kierowców, na którym zapadnie uchwała o ewentualnym proklamowaniu strajku.

Właściciele tkalni zarobkowych w Zgierzu wysunęli pod adresem nakładców żądanie zawarcia układu zbiorowego, na takich samych warunkach, jakie przewiduje układ zawierany z robotnikami. Akcja właścicieli tkalni ma na

celu doprowadzenia do jednolitych stawek, a tym samym wyeliminowanie nieuczciwej konkurencji.

Konferencja w tej sprawie odbędzie się w inspekcji pracy w przyszłym tygodniu. (i).

Dnia 9 stycznia 1939 r. po krótkich cierpieniach zmarła nasza najukochańsza

B. P.

Leontyna Maria z Zemłów Potażnikowa

Wyprowadzenie drogiej nam zwłok nastąpi w środę, dnia 11 b. m. o godz. 1 po poł., z domu przedpożrzebowego na cmentarzu Żydowskim, o czym zawiadamiają zrozpaczeni MAŻ, CÓRKA, SIOSTRA, BRAT I RODZINA.

Obniżenie taryfy dla taksówek będzie tematem specjalnej konferencji

Jak się dowiadujemy, w najbliższych dniach zwołana ma być, z inicjatywy wydziału komunikacyjnego konferencja z przedstawicielami związku zawodowego właścicieli dorożek samochodowych, związku właścicieli autobusów i wydziału przemysłowego zarządu miejskiego, na którym omówiona będzie sprawa obniżenia taryfy za przejazd taksówkami i autobusami.

Jeśli chodzi o taksówki, obecna taryfa wynosi za przejazd pierwszego kilometra zł. 1.20, a za następne po 60 gr. W myśl intencji władz taryfa powinna

być obniżona do norm, obowiązujących w Warszawie, to jest 80 gr. za pierwszy kilometr i 50 gr. za następne kilometry.

Należy zaznaczyć, że w Warszawie kursują nadto specjalnie małe taksówki, na których taryfa jest jeszcze niższa i wynosi 70 i 40 gr. W Łodzi małe taksówki nie przyjęły się, aczkolwiek były próby ich wprowadzenia. Dotychczasowa taryfa za przejazd taksówkami jest nieproporcjonalnie wysoka, zwłaszcza w porównaniu z taryfą dorożek konnych. (i).

Tani odbiornik radiowy

jest koniecznością kulturalną.—Polskie Radio organizuje produkcję popularnego odbiornika

Odległe są już czasy, kiedy odbiornik radiowy był jedynie przedmiotem zbytku i źródłem sensoryjnej rozrywki nielicznych rodzin w Polsce. Radio stało się potężnym narzędziem propagandy kultury i sztuki, rozwój jego jest bacznie śledzony zarówno przez Państwo jak i społeczeństwo.

W ślad za rozwojem radiofonii podążać musiała produkcja odbiorników. W ciągu kilkunastu lat rozwoju radia w Polsce, powstały liczne duże zakłady radiotechniczne, wytwarzające coraz większe ilości odbiorników radiowych. Rozwój przemysłu radiotechnicznego, wysiłki propagandowe Polskiego Radia i Komitetu Radiofonizacji Kraju — oto główne przyczynki szybkiej radiofonizacji Polski, jaka miała miejsce w ostatnich latach.

Dalsza popularyzacja radia zależna jest przede wszystkim od ceny odbiornika i wysokości kosztów jego eksploatacji. W chwili obecnej obniżka cen odbiorników radiowych jest nader problematyczna. Przemysł bowiem radiotechniczny znajduje się już w kresu swych możliwości przemysłowo-handlowych.

Tymczasem zradiofonizowanie zamożniejszych sfer mieszkaniowych Polski osiągnęło już swe maksymalne granice. Zradiofonizowane są już prawie całkowicie większe miasta, coraz mniej osób nabywa drogie superheterodyny — na horyzoncie produkcji radiowej ukazują się pierwsze jaskółki zastoju.

Na odbiornik radiowy czeka polska wieś i polski świat pracy. Na tani, prosty odbiornik lampowy, któryby zapewnił zbiorowy odbiór na głośnik polskich rozgłośni.

Radiofonia polska obchodzić będzie wkrótce uroczystość osiągnięcia miliona abonentów radiowych. Badania jednak statystyczne wykazują, iż przy obecnych cenach radiosprzętu zwiększenie dalsze tej ilości natrafi na coraz większe trudności. Tani odbiornik lampowy — to zasadniczy warunek postępu radiofonizacji kraju.

Obniżka cen odbiorników nastąpić może jedynie drogą zorganizowania masowej produkcji odbiorników jednolitego typu. Taka bowiem produkcja umożliwiła znaczną redukcję kosztów części składowych i robocizny, a co zatem idzie znaczną obniżkę ceny pojedynczego odbiornika.

Racjonalna produkcja seryjna uzależniona

jest od opracowania właściwego prototypu, który winien odpowiadać zarówno wymogom produkcyjnym fabrykanta, jak i wymogom konsumpcyjnym nabywcy. Jeżeli zważymy, że obecnie fabrykant produkuje wielką ilość różnych typów odbiorników w matych seriach, że obciążony jest znacznymi wydatkami na cele pośrednictwa handlowego, obsługi i reklamy — to wówczas staje się widoczne, iż zorganizowanie seryjnej produkcji odbiorników umożliwi obniżkę ich ceny detalicznej o 40, a nawet i więcej procent.

W chwili osiągnięcia miliona abonentów radiowych w Polsce — Polskie Radio przystępuje

do organizowania planowej produkcji odbiornika popularnego celem dalszej szeroko zakrojonej radiofonizacji kraju.

Zadaniem konkursu jest uzyskanie modelu wzorcowego odbiornika popularnego przystosowanego do naszych warunków odbioru radiowego oraz stanu produkcji radiotechnicznej.

Sądząc z zainteresowania jakie wzbudził ten konkurs w kręgach naukowych i przemysłowych, już w niedługim czasie uzyskamy standardowy model odbiornika popularnego, który to model użyty zostanie do masowej produkcji tanich odbiorników lampowych, przeznaczonych do użytku świata pracy w Polsce.

Chłopiec okradał automaty

przy pomocy metalowych krążków o rozmiarach 20 gr.

Przed sądem grodzkim odpowiadał wczoraj 17-letni wyrostek — Mieczysław Trzewiński, oskarżony o to, że wraz z 13-letnim swym sąsiadem — J. Z. fabrykował krążki metalowe o kształcie monet, odpowiedniej wartości i krążki te wrzucał wraz z Z. do automatów na dworcach, wyrzucających czekoladki i inne słodycze.

Na pomysł wpadł Trzewiński, który fabrykował przeważnie krążki o wymiarach i wadze dwudziestogroszówek. Z nieletnim sąsiadem wybierali się potem na dworce i poprostu ogołacali au-

tomaty. Czekoladki sprzedawali na mieście po znacznie niższych cenach.

Dzierżawczyni automatu Wedla na dworcu Fabrycznym stwierdziwszy, że jest stale przez nieujętych sprawców w ten sposób okradana i że poniosła już strat na około 50 złotych — zwróciła się do policji.

Zarządzono obserwację automatu i dwaj młodocianie oszuści zostali ujęci.

Sprawa nieletniego Z. została przekazana do sądu dla nieletnich. Trzewiński skazany został wczoraj na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary na lat 5. (i).

Grand-Kino

Pocz. 4, 6, 8, 10

GORCZYŃSKA, ANDRZEJEWSKA, NIEMIRZANKA.

BRODNIEWICZ, JUNOSZA-STĘPOWSKI, KORWIN

MOI RODZICE ROZWODZĄ SIĘ

NAJORYGINALNIEJSZY POLSKI FILM SEZONU!

CASINO

Pocz. 4, 6, 8, 10

STRACHY

DZIŚ POWTÓRZENIE PREMIERY!

wg. UKNIEWSKIEJ

KARWOWSKA BODO ANDRZEJEWSKA WĘGRZYŃSKA Cwiklińska WOSZCZEROWICZ

TEATR MIEJSKI

(Śródmiejska 15)

Dziś, w środę, o godz. 8.30 wiecz. sztuka Fodora „Tajemnica lekarska”, w reżyserii Z. Bie-siadeckiego.

TEATR POLSKI

(Cegielniana 27)

Dziś, w środę, o godz. 8.30 wiecz. „Szaleństwo” ze Zdzisławą Zychkowską w roli głównej.

TEATR DLA DZIECI „KOT W BUTACH”.

(Al. Kościuszki 57).

W bieżącym tygodniu dana będzie baśń zimowa L. Krzemienieckiej p. t. „Historia cała o niebieskich migdałach”. Przedstawienia „Niebieskich migdałów” odbędą się w sobotę o godzinie 5-ej po poł., w niedzielę o godz. 12 w poł. i 4.15 po poł. — Bilety w kasie Teatru na godzinę przed przedstawieniem.

MIRA ZIMIŃSKA I EUGENIUSZ BODO

W FILHARMONII

Zapowiedź występu w sali Filharmonii pary gwiazdorów sceny i ekranu polskiego Miry Zimińskiej i Eugeniusza Bodo wywołała w Łodzi zrozumiałe zainteresowanie. Świetni ci artyści wystąpią w czwartek, dnia 12-go b. m. o godzinie 9-ej wiecz. z przebogatym repertuarem humoru i piosenki.

Bilety już sprzedaje kasa Filharmonii.

OSTATNIE DNI WYSTAWY p. n. X SALON.

Nieodwołalnie ostatnie 5 dni niezwykle ciekawej, cieszącej się wielkim powodzeniem i stale wzrastającą frekwencją wystawy p.n. X Salon. Na wystawie zgromadzone prace wybitnych artystów-malarzy i rzeźbiarzy z różnych stron Polski.

Instytut Propagandy Sztuki, w parku Sienkiewicza, otwarty codziennie od godz. 11—20-ej.

PROGRAM ROZGŁOŚNI ŁÓDZKIEJ POLSKIEGO RADIA.

ŚRODA, dnia 11-go stycznia 1939 r.

5.30—5.35: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze” 5.35—6.35: Egzotyczna godzina. — Muzyka poranna (płyty). 6.35—6.50: Gimnastyka. 6.50—7.00: Muzyka (płyty). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka (płyty). 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.00: Przerwa. 11.00—11.25: Audycja dla szkół: „Jasełka” tekst Marii Kopnickiej, z muzyką Piotra Maszyńskiego (z Poznania). 11.25—11.57: Popularne utwory fortepianowe (płyty).

11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—14.00: Przerwa. 14.00—14.50: Muzyka symfoniczna w wykonaniu londyńskiej orkiestry symfonicznej z udziałem Józefa Szigetti — skrv. (płyty). 14.50—15.00: Łódzkie wiadomości giełdowe i odczytanie programu. 15.00—15.30: Nasz koncert — audycja dla dzieci w wykonaniu Miry Grelichowskiej i orkiestry Pawła Rynasa. 15.30—16.00: Muzyka obiadowa w wyk. Orkiestry Rozgł. Wileńskiej pod dyr. Wł. Szczepańskiego. 16.00—16.05: Dziennik popołudniowy. 16.05—16.20: Wiadomości gospodarcze. 16.20—16.35: „Dom i szkoła” — Gawęda dr. Antoniego Karpowicza. 16.35—17.00: Pieśni w wyk. Krystyny Madejskiej. Przy

fortepianie prof. Ludwik Urstein. 17.00—17.15: „Legion polski w Finlandii” — odczyt wojskowy — wygłosi R. Kwiatkowski. 17.15—17.50: Muzyka taneczna w wyk. zespołu Pawła Rynasa.

17.50—18.00: Polskie sukcesy szybownicze — red. Tadeusz Miciukiewicz. 18.00—18.10: „W sądzie rozjemczym” — pogad. wygłosi Aleksander Nimewski. 18.10—18.25: Muzyka (płyty).

18.25—18.30: Wiadomości sportowe lokalne. 18.30—18.40: Nasz język — audycja w oprac. prof. Witolda Doroszewskiego. 18.40—19.00: Dyskusyjny: „Rekord czy zdrowie?” — dyskusję zgai K. Muszałówna.

19.00—20.35: Koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Orkiestra Rozgł. Katowickiej pod dyr. Jarosława Leszczyńskiego, Zofia Bułatówna — śpiew, Alfred Lipiński — 12-letni wirtuoz na ksylofonie, Jerzy Harald — akompaniament. 20.35—21.00: Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny, Wiadomości meteorologiczne, Wiadomości sportowe, Nasz program na jutro.

21.00—21.30: Recital chopinowski w wykonaniu Janiny Wysockiej-Ochlewskiej. 21.30—22.00: Wieczór autorski Juliusza Kadana-Bandrowskiego. 22.00—22.10: „Jak działa otoczenie na wydajność pracy” — pogadanka aktualna — wygłosi mgr. Teofil Babiał.

22.10—22.45: Koncert kameralny. Z. Noskowski — kwartet fortepianowy w wyk. Tria smyczk. Konserwatorium oraz Willy Lessig — fortepian. 22.45—23.00: Wiersze Kazimierza Wierzyńskiego, audycja literacka. 23.00—23.05: Ostatnie wiadomości dziennika wieczerzowego i komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE. 17.15—BUDAPEST: Recital fortepianowy Margerity Trombini-Kezuro. 19.15—RYGA: Koncert symfoniczny. 20.00—PRAGA: Koncert Czeskiej Ork. Filharmonii. 20.10—WIENIEN: Koncert symf. z udz. pianisty Wilhelma Backhausa (tr. z sali koncert.). 20.30—FLORENCJA: Koncert symfoniczny. 20.35—SOTTENS: Koncert Beethovenowski. 21.00—RZYM: „Zmartwychwstanie” — opera Alfano (według Tolstoja).

21.15—DROITWICH: Koncert symf. z Queen's Hallu. Dyr. Bruno Walter. 21.30—STRASBURG: Koncert symfoniczny.

Wyjaśnienie

We wczorajszym naszym artykule o majątku i długach m. Łódzi nastąpił błąd korektorski. Udział jednego mieszkańca w majątku miejskim wynosi 307 złotych, zaś na jednego mieszkańca przypada 97 złotych zobowiązań długoterminowych.

Do dwóch pożarów

wzywano wczoraj straż ogniową

Straż ogniowa wzywana była wczoraj do dwóch pożarów.

Przy ul. Drewnowskiej 32 w partelowym budynku, zajmowanym przez wędzarnię i masarnię Lajby Brzezińskiego wskutek zaproszenia ognia z paleniska zapaliły się szmaty, a od nich ogień przerzucił się na urządzenie warsztatu.

Trzeci pluton straży ogniowej, przybyły na miejsce krótko po północy, pożar zapowiadający się w pierwszej chwili groźnie, po godzinnej akcji ugasił.

Straty nie zostały jeszcze obliczone, są jednak stosunkowo poważniejsze.

W godzinach południowych w domu przy ul. Piotrkowskiej 61 na II piętrze w oficynie, od rozpalonego nadmiernie piecyka zapaliła się w składzie komisowym firmy M. Barciński i S-ka Sp. Akc. drewniana ściana.

Ogień rozszerzał się szybko i przeczucił się na towary. 4-ty pluton pożar ugasił po niespełna godzinnej akcji.

Straty są nieznaczne. (1)

Włamanie do mieszkania

kupca przy ul. Pierackiego 17

Nocy wczorajszej nieujęci dotąd sprawcy dokonali zuchwałego włamania do mieszkania Edwarda Klighausa, przy ul. Pierackiego 17.

Złoczyńcy splądrowali szafy i szuflady i zrabowali odzież, futra, bieliznę oraz biżuterię.

Z łupem złodzieje uszli, przez nikogo nie zaniepokojeni.

Poszkodowany ocenia swe straty na ok. 7000 złotych.

Władze poszukują włamywaczy. (1)

Posypywać chodniki piaskiem lub popiołem

Starosta grodzki przypomina właścicielom nieruchomości o obowiązku posypywania chodników w czasie ślizgawicy i gołoledzi szorstkimi materiałami.

Niestosujący się do obowiązującego w tym przedmiocie przepisu będą pociągani do surowej odpowiedzialności karnej-administracyjnej, niezależnie od odpowiedzialności cywilnej.

Kino „PALACE”

MISTRZ MASKI

PREMIERA!
dawno niewidziany

Boris Karloff

FILM O LEKARZU, którego miłość pchnęła na drogę występku.

FILM NAJSILNIEJSZYCH WRAŻEŃ!

Pocz. 4 pp.

zł. 1.10

Ceny miejsc na wszystkie sceny od

Z „W. I. Z. O.”

W środę, dnia 11-go b. m. o godz. 5-ej po poł. odbędzie się w lokalu „W.I.Z.O.” zebranie kółka hebrajskiego.

W piątek, dnia 13-go b. m., o godzinie 5-ej po poł. odbędzie się, podwieczorek towarzyski, popierany z referatem p. d-rów J. Poznański i J. Głowacki rycerze przygód.

Kolporterzy fałszywych monet

Sąd skazał Siudę na 6 lat więzienia, a Górkę na 4 lata

Władze śledcze już od dłuższego czasu posiadały wiadomości, iż 49-letni Franciszek Siuda, kilkakrotnie karany, stoi na czele szajki kolporterów fałszywych monet. Na Siudę powoływali się częstokroć inni oskarżeni w tego rodzaju sprawach, ponadto liczne informacje poufne i wywiady prowadziły znów do Siudy.

Mimo tych danych — nie udawało się władzom przez czas dłuższy udowodnić temu przestępcy kolportowania pieniędzy, gdyż umiał zawsze w ostatniej chwili zatrzeć za sobą ślady.

W końcu października nadeszły do wydziału śledczego nowe wiadomości o „działalności” Siudy: miał on kolportować wraz ze swą przyjaciółką Kazimierą Górką monety na targowiskach łódzkich.

W dniu 4 listopada obserwujący tę parę już od dłuższego czasu wywiadowcy stwierdzili, że oboje czekają na przybywających na targ wieśniaków. Niewątpliwie szykowali się do puszczenia w obieg nowych fałszyfikatów.

Oboje zostali zatrzymani. Siuda szamotał się z wywiadowcami i wyrzucił przez płot jakieś zawiniątko. W zawiniątku były trzy fałszywe monety dziesięciocentowe. Przy Górce znaleziono jedną dziesięciocentówkę.

Wczoraj oboje odpowiadali przed sądem okręgowym.

Rozprawie przewodniczył wiceprezes Olszewski, oskarżał prok. Anc.

Siuda skazany został na 6 lat więzienia i 200 zł. grzywny, a Górka — na 4 lata, oboje z pozbawieniem praw obywatelskich i honorowych na lat 10. (1)

Próba gaszenia świateł w mieście

odbędzie się w poniedziałek, dn. 16-go b.m.

Zarząd Miejski w Łodzi informuje, że w dniu 16 bm. odbędzie się próba gaszenia świateł w mieście i we wszystkich domach oraz pojazdach. Nie będzie ona nosiła charakteru ćwiczeń przeciwlotniczych, a polegać ma jedynie i wyłącznie na badaniu sprawności w wygaszeniu świateł.

Jednocześnie Zarząd Miejski wydał wszystkim właścicielom nieruchomości pouczenie o sposobie zachowania się ludności i przygotowania do tej próby.

Pouczenia te, podklejone na tekturze lub w ramce pod szkłem umieszczone być muszą na widocznym miejscu w bramach domów.

Wobec tego że dotychczas nie wszyscy właściciele pouczenia podkleili, a tylko przymocowali je do ścian, bram w takim stanie, w jakim je otrzymali, przez co narażone są na zniszczenie — Zarząd Miejski przypomina, że w dniach najbliższych organa PP. dokonają kontroli wszystkich nieruchomości i tych właścicieli, którzy do tychczas bagatelizowali sobie wydane zarządzenia, pociągnąć będą do odpowiedzialności.

Zarząd Miejski przypomina właścicielom nieruchomości o obowiązku zapatrzenia organów służb domowych O. P. L. w opaski i kłamry.

Groźne sygnały

reumatyzmu artretyzmu

Reumatyzm bardzo często powoduje zniekształcenie stawów, połączone z tak uporczywymi bólami, iż wolałby one u chorego stany depresyjne.

Ułgę w cierpieniach reumatycznych przynosi KLEROL. Używany jest w postaci maści, wcieranej w schorzone miejsca, lub płynu stosowanego do kąpiele. Dostarczany tą drogą do ustroju salicylan metylowy podstawowy środek antyreumatyczny, wysysa się całkowicie w pory skóry. KLEROL nie zawiera żadnego tłuszczu, dzięki czemu nie brudzi i nie niszczy bielizny.

Uśmierając bóle doraźnie KLEROL nie tylko przynosi wielką ulgę, ale przywraca humor i ochotę do życia.

KLEROL

przeciw artretyzmowi i reumatyzmowi

DO NABYCIA W APTEKACH I SKŁADACH APTECZNYCH

Tragiczne wypadki pod łodzią

Wisielec w lesie. — Zwłoki kobiety na torze. — Chłopiec wpadł do studni

Wojewódzki urząd śledczy powiadomiony został o tragediach w okolicach Łodzi.

W lesie pod Będzelinem znaleziono wiszącego na drzewie mężczyznę w wieku około lat 60. Przy zwłokach nie znaleziono żadnych dowodów.

Dochodzenie doprowadziło do ustalenia, iż desperatem był Wacław Ronke, młynarz, ostatnio bez stałego miejsca zamieszkania.

Powodem samobójstwa była najpewniej nędra.

Na odcinku linii kolejowej pomiędzy Andrzejowem a Justynowem znaleziono

zmasakrowane zwłoki kobiety w średnim wieku.

Jak ustaliły władze — przejechała była 43-letnia Rozalia Zientara, zamieszkała we wsi Nowiny pow. rawskiego. Przyczyną wypadku była nieostrożność denatki.

We wsi Kunice pod Łaskiem 14-letni Stanisław Głuszak, podczas nabierania drążkiem wody ze studni, wpadł do studni i znaleziony został bez życia, mimo, że studnia nie była ani głęboka, ani w wodę obfita.

Wypadek wynikał wskutek załamania się deski u parapetu studni, o którą to deskę opierał się chłopiec dobywając wiadro.

Zycie powiatu łódzkiego

Dekoracja za zasługi na polu pracy

P. wicestarosta powiatowy łódzki Henryk Czerwiński udekorował wczoraj Brązowymi Krzyżami Zasługi 9 mieszkańców powiatu łódzkiego za zasługi na polu pracy zawodowej.

Udekorowani zostali następujący robotnicy: Franciszek Buczyński, Jan Neuman, Teofil Paszkowski, Ignacy Szadzak, Antoni Zalewski — ze Zgierza, Walenty Malisiewicz i Augustyn Hajduszkiewicz — z Rudy Pabjanickiej, oraz Marcin Kowalczyk z Chojen i Jan Wajs z Aleksandrowa.

Nasz reporter zanotował:

W mieszkaniu własnym przy ulicy Niskiej Nr. 42 uległa poparzeniu 22-letnia Helena Krawczyk, odnosząc rany twarzy i rąk. Wypadek wydarzył się w czasie czyszczenia odzieży benzyną, która wybuchła.

Zygmunt Janczewski (Smolna 22) w czasie rabania drzewa w komórze uległ nieszczęśliwemu wypadkowi przy pracy. Janczewski odejść sobie dwa palce. Pogotowie przewiozło go do szpitala.

Na ulicy Słowackiego Nr. 49 porażony został w czasie bójki 27-letni Karol Gajek. Poszkodowany ugodzony został nożem w głowę. Opatrzył go pogotowie ratunkowe.

Na ulicy Składowej poslizgnęła się i upadła 36-letnia Walentyna Śledź, zamieszkała przy ulicy Lutomińskiej Nr. 34 w Nowym Złotnie. Poszkodowana odniosła złamanie nogi i rany głowy.

Dozorczyni domu przy ulicy Drewnowskiej Nr. 50, Stanisława Gubala, najechana została przez samochód ciężarowy, odnosząc złamanie nogi. Pogotowie przewiozło ją do szpitala.

Antoni Soberak (Zygmuntowska 7) poknął przez nieostrożność szpilkę. Pogotowie przewiozło go na operację do szpitala Ubezpieczalni Społecznej.

W wydziale śledczym w Piotrkowie znajduje się zegarek złoty męski, odkryty, który znaleziono we wrześniu r. b. w pobliżu rzeki Łuciąża pod Włodzimierzowem. Zegarek zgubiony został przez jakiegoś letnika, przebywającego w tych stronach na wyczasach.

Po odbiór zgłosić się można w Piotrkowie w godzinach urzędowania.

Z pracowni Dawida Fuksa przy Placu Wołności Nr. 10 skradziono 60 par pantofli różnego rodzaju, wartości 240 zł.

Anna Zachora, zamieszkała przy ul. Brzezińskiej Nr. 139 zameldowała, że z niezamkniętego mieszkania skradziono jej garderobę i bieliznę, wartości 120 zł. Podejrzany o kradzież osobnik ukrył się i jest poszukiwany przez policję.

KINO EUROPA EMOCJA NAD EMOCJAMI!
Pocz. 4, 6, 8, 10

DOLINA GIGANTÓW

Super-sensacja w naturalnych kolorach!
Ceny miejsc od 80 gr.

Z KLUBU INTELIGENCJI ŻYDOWSKIEJ.

Jutro (12 b. m.) „czwartek literacki” z referatem adw. dr. Thona n. t. „Na marginesie książki prof. Bystronia — „Publiczność literacka”. — Wstęp dla członków i wprowadzonych gości.

W piątek (13 b. m.) zebranie klubowe w sprawie Uniw. Wykładów Powsz. Referują: adw. dr. Thon n. t. „Owłata pozaszkolna w kraju najwyższej kultury” (z podróży wakacyjnej do Szwajcarii), 2) S. Mokrsk, J. Fuks, mgr. Rassin; Z doświadczeń U.W.P. przy Klubie w pierwszym roku jego działalności. 3) Dr. Rejter, adw. Zelmannowicz; Program wykładów na 1939 r.

W piątek (13 b. m.) trzecie zebranie uczestników Konwersatorium Żydowskiego, z udziałem pp. red. Ugera, pisarzy: Rabona, Trunka i inn.

W sobotę (14 b. m.) odczyt znanego historyka dr. N. M. Gelbera n. t. „Dziwactwa historii. O zaprzepaszczonej szansach w losach Żydostwa na przeźrzeni dziejów.

Powszechna ofiarność na ścigacza dowodem konieczności dozbrojenia morskiego

Ulgi budowlane Postulaty Zw. Izb Przemysłowo-Handlowych

Stosowanie ulg dla nowowznoszonych budowli na podstawie ustawy z marca 1933 roku (odnosi się ona do wszystkich budowli rozpoczętych do końca grudnia ub. roku) — natrafiało w ogromnej ilości wypadków na komplikacje, wywołane niejasnością tekstu artykułu 3-go tej ustawy.

Stosownie do przepisu tego artykułu dopuszczalne jest potrącanie z ulegającego opodatkowaniu ogólnego dochodu „sum, będących częścią tego dochodu”, a zużytych na budowę.

Licząc się z wymaganiami ustawy, by przebudowane sumy były „częścią dochodu” danego roku — władze skarbowe stosowały w ogromnej większości wypadków interpretację, która znacznie ograniczała zakres ulgi, a w niektórych wypadkach ją w ogóle wyłączała.

Tak więc władze stały na stanowisku, że cały szereg wydatków jest pierwszym i naturalnym ciężarem dochodu i że niepodobna przyjąć, aby ktokolwiek budował domy z dochodu przed zaspokojeniem z niego owych wydatków. W pierwszej linii — tyczy to wydatków na utrzymanie. To samo płacenie procentów i t. p. Po potrąceniu wszystkich podobnych bieżących wydatków — władze uznawały, że dopiero reszta mogłaby być ewent. użyta na budowę.

Jeszcze charakterystycznie kształtowało się zagadnienie, jeżeli władza skarbową ustalała, że sumy na budowę podejmowano z pewnych źródeł kapitałowych. Np., jeżeli właściciel przedsiębiorstwa wycyfał fundusze na pokrycie kosztu budowy z tego przedsiębiorstwa. W tych wypadkach władze odmawiały niejednokrotnie w ogóle stosowania ulgi, twierdząc, że istnieje formalny dowód, że budowano nie z sum „będących częścią” dochodu danego roku operacyjnego.

Obrona płatników sła oczywiście po tej linii, że dochód w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym nie jest dochodem w sensie fizycznej nadwyżki przychodów ponad rozchody. że dochód ten jest pewną abstrakcją, wynikiem rachunku. Jeżeli więc ustawa pozwala potrącać koszty budowy z sum „będących częścią” dochodu danego roku, to rozumie przez to sumy będące częścią kwoty, ustalonej przy wymiarze jako dochód. Cały szereg takich spraw znajduje się jeszcze w postępowaniu odwoławczym, niektóre — w Trybunale Administracyjnym.

Wreszcie w jednej z podobnych spraw Najwyższy Trybunał ostatnio uznał, że władze skarbowe niesłusznie z dochodu płatnika odliczały koszty jego utrzymania, dozwalając na potrącenie z sum ulegających opodatkowaniu tylko nadwyżki jako kosztu budowy, będącej „częścią dochodu”.

Przy tej okazji Najwyższy Trybunał Administracyjny w sposób ogólny zanalizował pojęcie dochodu, dzięki czemu wyrok, o którym mówimy (podany został już przez Ministerstwo Skarbu okólnikiem do stosowania przez podwładne urzędy) — ma znaczenie podstawowe nie tylko w kwestii odliczalności kosztów utrzymania, ale dla całej wyżej przez nas omówionej sfer sprawy, dotyczących ulg budowlanych.

Tak więc Trybunał wypowiada w różnych częściach wyroku, między inn. takie poglądy:

„Dochód podatkowy jest specyficznym pojęciem różnym od dochodu w znaczeniu czysto gospodarczym, czy finansowym i wysokość tego dochodu różni się niejednokrotnie bardzo poważnie od efektywnych wpływów gotówkowych netto, jakie są uważane potocznie za dochód w znaczeniu gospodarczym”. „Żaden przepis ustaw o podatku dochodowym ani żadna, ustalona w judykaturze, dotyczącej tego podatku reguła interpretacyjna nie daje podstaw do przyjęcia, iż „potrącanie” jakiegos wydatku od dochodu ma być czymś innym, jak tylko prostą operacją rachunkową w szczególności nie daje podstawy do interpretowania przepisów o potrącalności pewnych wydatków od dochodu w ten sposób, iż władza miałaby prawo badania czy wydatek w zasadzie potrącalny lub odliczalny, zostaje efektywnie pokryty z zasobów pieniężnych, pochodzących z przychodów, stanowiących punkt wyjścia obliczenia podatku dochodowego, czy z jakichkolwiek innych funduszy płatnika i dalej by od stwierdzenia poniesienia wydatku z gotówki, czy innych wartości pochodzących z tego przewodu miała być zależna potrącalność lub odliczalność wydatku”.

N. T. A. staje konsekwentnie na gruncie reguły czysto rachunkowej potrącania sum przebudowlanych.

To stanowisko teoretyczne w sposób osta-

Postulaty Zw. Izb Przemysłowo-Handlowych w sprawie projektów rozporządzeń o zryczałtowaniu podatków obrotowego i dochodowego

W Związku Izb Przemysłowo-Handlowych rozpatrywano ostatnio nadesłane Związkowi do zaopiniowania przez Ministerstwo Skarbu projekty rozporządzeń, dotyczących pobierania w formie ryczałtu w latach 1939 i 1940 podatków obrotowego i dochodowego.

W opinii swej samorząd przemysłowo-handlowy ocenił dodatnio wprowadzenie jednakowych przepisów proceduralnych — i jedynie co do terminów płatności obu podatków (w 4 ratach) wysunęło zastrzeżenia, aby nie zbiegały się — one, co powodowałyby groma-

dzenie się większych należności na jeden termin.

Ponadto samorząd przemysłowo-handlowy — wskazał na konieczność rozszerzenia odpowiednich przepisów w ten sposób, aby przy ustalaniu wymiaru podatków nie tylko sam płatnik, ale i inne osoby występujące w jego imieniu (np. członkowie rodziny, pracownicy przedsiębiorstwa płatnika, przedstawiciele danej organizacji zawodowej) mogły być dopuszczone do przeprowadzenia t. zw. ugody z urzędem skarbowym — przy czym terminy zgłoszeń nie powinny

być zacieśniane do dnia ściśle wyznaczonego, gdyż jest to nieraz b. uciążliwe dla przedsiębiorstwa płatnika.

Specjalne zastrzeżenia wysunęło przeciw ustalaniu ryczałtów podatkowych na podstawie „ogólnej znajomości stosunków gospodarczych przedsiębiorstwa”, jak to określają projektowane rozporządzenia. Stosowanie takiej zasady może doprowadzać do niewłaściwych wymiarów, gdy tymczasem ordynacja podatkowa ustanawia obowiązek oparcia wymiarów na faktycznym materiale.

Poza powyższymi uwagami ogólnymi, dotyczącymi obu podatków, zgłoszono jeszcze uwagi co do każdego z nich, a mianowicie: w odniesieniu do podatku obrotowego Związek Izb wypowiedział się ponownie za podniesieniem kwoty obrotu podlegającej opodatkowaniu z 50 tys. zł. do 75 tys. zł. i objęciem w ten sposób ryczałtem większej liczby przedsiębiorstw — w odniesieniu zaś do podatku dochodowego, wysunął zastrzeżenie, aby wprowadzenie ryczałtu podatkowego na lata 1939 i 1940 nie spowodowało zawieszenia na ten okres stosowania ulg rodzinnych i innych ulg przyznawanych płatnikom w następstwie nadzwyczajnych wydarzeń i okoliczności zmniejszających ich siłę płatniczą.

Ponadto samorząd przemysłowo-handlowy uznał za słuszne objęcie ryczałtem dochodów z przedsiębiorstw, budynków i nieruchomości gruntowej, o ile łączny dochód płatnika nie przekraczał w r. 1938 zł. 7.200.— oraz wyraził pogląd, że z ryczałtu w podatku dochodowym nie powinny być wyłączone zachodnie dzielnice kraju.

Porozumienie farbiarń wigoniowych

Spodziewana zwyżka cen za farbowanie surowców

W swoim czasie donosiliśmy o tendencjach kartelizacyjnych w dziale farbiarstwa zarobkowego na terenie Łodzi.

Ostatnim porozumieniem, jakie w dziale tym zawarte jest porozumienie farbiarń wigoniowych. Przez dłuższy okres czasu toczyły się w sprawie powyższego porozumienia rokowania pomiędzy producentami tej branży. W dnach ostatnich odbyło się zebranie, celem sfinalizowania powyższego porozumienia. Na zebraniu tym uzgodniono wszystkie punkty, które do tej pory były sporne i w rezultacie porozumienie

farbiarń wigoniowych w Łodzi stało się faktem dokonany.

Zdaniem tutejszych sfer zainteresowanych wynikiem powyższego porozumienia będzie podwyższenie cen w zakresie farbowania wigoniowych surowców.

Ponieważ zgodnie z przypuszczeniami sfer włókienniczych, sezon bieżący będzie stał pod znakiem artykułów zgrzebno-wigoniowych, podwyższenie cen w dziale farbiarstwa będzie miało istotne znaczenie dla rynku łódzkiego.

(h)

Wypłaty z polecenia firm zagranicznych

dokonywane przez przedstawicieli handlowych w Polsce

W związku z licznymi zapytaniami wyjaśniła Komisja Dewizowa, że dokonywanie przez przedstawicieli handlowych z ich własnych funduszy wypłat w kraju na pokrycie wydatków za granicznych zleceniodawców jest zabronione, jako jednoznaczne z udzieleniem kredytu cudzoziemcowi (art. 9 dekretu dewizowego) względnie postawieniem do dyspozycji cudzoziemca środków płatniczych (art. 8 dekretu dewizowego).

Okólnik Komisji Dewizowej nr. 7 rozdz. II zezwala na tego rodzaju wypłaty tylko wówczas, gdy przedstawiciel dokonuje ich z funduszy cudzoziemca, to jest sum zainkasowanych na jego

rzecz i tylko w granicach salda kredytowego na jego rachunku.

Jednocześnie Komisja Dewizowa wyjaśniła, że zgodnie z rozporządzeniem ministra skarbu z dnia 10.VIII 34 r. w sprawie zawierania umów ubezpieczeń bezpośrednich w walucie zagranicznej (Dz. U. R. O. Nr. poz. 700) — umowy w dziale ubezpieczeń przewozowych mogą być zawierane przez krajowe towarzystwa ubezpieczeń w walucie zagranicznej, o ile dotyczą transportów w obrocie zagranicą, ładunków znajdujących się w wolnym obszarze celnym, w magazynach celnych i składach celnych oraz morskich środkach przewozowych. (h)

BIURO BUCHALTERYJNE

MAKS LITMAN, Legionów 5 tel. 189-06

Organizacja, reorganizacja i prowadzenie ksiąg handlowych ściśle wg. wymagań Władz Skarbowych. Sporządzanie i analiza bilansów.

Po wzmocnieniu kursu funta angielskiego

Zarządzenie ochronne nie ma nic wspólnego z kontrolą dewiz

Decyzja poważniejszego wzmocnienia siły defensywnej angielskiego Funduszu Wyrównawczego — w drodze przekazania Funduszu przez Bank Anglii złota wartości ok. 350 mln. funtów obiegowych — spotkała się na ogół z przychylnym przyjęciem w Anglii.

Zwraca się uwagę, że w chwili obecnej Fundusz rozporządza olbrzymim kapitałem w kwocie ok. 450 mln. funtów, albowiem — wbrew innym opiniom zresztą — obecny zapas złota Funduszu (przed tranzacją z Bankiem Anglii) oceniany był na ok. 100 mln. funtów.

Z drugiej strony kompetentne koła podkreślają, że złoto, które pozostało w

skarbcu Banku Anglii, ma wartość — według giełdowej ceny złota — ok. 230 mln. funtów, co też reprezentuje poważną kwotę.

Jakkolwiek koła fachowe nie są w stanie sprecyzować bliżej wysokości kapitałów zagranicznych, które w dalszym ciągu znajdują się jeszcze na rynku londyńskim i których powrót do krajów macierzystych będzie powodował konieczność wywozu złota z Anglii — jednak zwraca się uwagę, że spora część tych kapitałów znajduje się w Anglii w formie stezauryzowanego złota i że z tego powodu wywóz ich nie wywoła ujemnych efektów dla zapasów złota Funduszu czy Banku.

W każdym razie kompetentne koła mocno podkreślają, że ostatnie zarządzenie nie ma nic wspólnego z kontrolą obrotu dewizowego. (Pat.)

teczny rozwiązuje nie tylko konkretną kwestję (uprzedniego odliczania kosztów utrzymania) ale całą omawianą sferę zagadnień — na korzyść płatnika.

JUR.

1,300 mil. zł. na inwestycje w r 1939

Postępujące prace nad ustaleniem preliminarza do budżetu inwestycyjnego na rok gospodarczy 1939—40 pozwalają na ustalenie przybliżonej kwoty kapitałów, jakie w przyszłorocznym planie inwestycyjnym będą uruchomione przez państwo, instytucje publiczne i przedsiębiorstwa państwowe.

Według otrzymanych przez nas informacji łączna kwota inwestycyjna sięgać będzie ok. 1.300 milionów zł.

Na sumę tę poza dotacjami skarbu państwa i państwowym budżetem inwestycyjnym złożą się inwestycje Funduszu Pracy, przedsiębiorstw skomercjalizowanych, samorządu terytorialnego, skarbu śląskiego, kolei Śląsk — Gdynia i kredyty towarowe. (wł).

W obawie wojny celnej z Anglią i St. Z ednoc en mi

Jakkolwiek giełda pieniężna w Tokio zareagowała zupełnie spokojnie na wiadomości o niebezpieczeństwie zarządzeń gospodarczych ze strony Stanów Zjednoczonych i Anglii przeciw Japonii, jednak poszczególne papiery wykazały pewien spadek, dochodzący do 1 centa na sztuce. (Pat.)

Eksport artykułów chemicznych z Polski

Wywóz produktów chemicznych w okresie 11-tu miesięcy roku ubiegłego osiągnął sumę około 46 mln. zł., utrzymując się w ten sposób na poziomie z roku 1937.

Utrzymanie się wywozu jeśli chodzi o wartość, zostało osiągnięte dzięki zwiększeniu tonażu wywożonych artykułów, gdyż ceny w omawianym okresie kształtowały się na ogół niżej niż w roku 1937.

Wzrost wywozu wykazały między innymi także artykuły jak: benzol, klej kostny, kleje roślinne, saletry, chlorek amonu, węgiel drzewny, kalalit, papier wiskowy (tomoian).

Znaczniejszy spadek wartości wywozu oblały artykuły, siarczan amonu, sole potasowe, sodę karbid oraz smoły. (IE).

Tylko silna flota wojenna zabezpieczy nasze interesy na Bałtyku

Giełda pieniężna

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-konwersyjnej tendencja dla dewiz była utrzymana przy obrotach małych. Notowano: Amsterdam 27.55, Bruksela 89.25, Kopenhaga 110.30, Londyn 24.70, Nowy Jork-kabel 5.29, Oslo 124, Paryż 13.97, Praga 18.04, Sztokholm 127.35, Mediolan 27.81, Zurych 119.30. Bank Polski płać za: dolary amerykańskie 5.25, kanadyjskie 5.20, fony holenderskie 286.85, franki francuskie — 13.91, franki szwajcarskie 118.80, funty angielskie 24.61, guldery gdańskie 99.75, belgi 89, korony czeskie odc. do 100 koron 10.40, korony norweskie 123.35, korony duńskie 109.75, korony szwedzkie 126.70, marki fińskie 10.65, liry włoskie odc. do 100 lirów 16.40, marki niemieckie srebrne 81.

AKCJE. Na rynku akcyjnym zanotowano tylko jedną akcję: Starachowice 47.
PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była utrzymana przy obrotach małych. Notowano: 3 proc. inwest. II em. 85.50 seria 92.50, 4 proc. dolarowa — 42.25, 4 1/2 proc. wewnętrzna 65.50 drobne 65.75, 5 proc. konsol. 66—66.25, drobne 66, 5 proc. konwers. 69—69.25—69, 5 proc. Warszawy z 1933 r. 72.88 odcinki po 1000 zł: 75, 5 proc. Warszawy z 1936 r. 72.75, 5 proc. Warszawy stare 78.50—78.63, 5 proc. Łodzi z 1933 r. 65 drobne 65.25, 4 1/2 proc. ziemskie 64 drobne 64.50, 4 proc. ziemskie 52.50, 5 proc. Kalisza z 1933 r. 69.50, 5 proc. Piotrkowa z 1933 r. 60.50.
W obrotach prywatnych: 3 proc. renta ziem. odcinki po 1000 zł. 54, po 500 zł. 59.50—59.75—59.50.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: pożycz. inwestycyjna II-ga em. 85.75, pożycz. konsolidacyjna 65.50—65.25, dolarowa 42.25, 4 1/2 proc. wewnętrzna 37 r. 65.50, 5 proc. listy zastawne m. Łodzi 33 r. 66.25—65.75. Bank Polski 138.50—137.50.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ ŁÓDZKIEJ.

Otręby żytnie 11.00—11.25, mak niebieski — 85.00—90.00. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja na pszenicę: ożywiona, na inne — spokojna. Ogólny obrót 1672 tony.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 10 stycznia.

Nazwa papieru	Dzisiaj	Wczoraj	Przed mies.	Przed roklem
30% Inw. I. em.	—	—	82.75	78.25
4 1/2% Wewn.	65.50	65.38	64.75	64.25
5% Konwers.	69.—	68.75	68.25	66.50
Dolarówka	42.25	—	42.25	42.—
4 1/2% L. Ziem.	64.—	64.—	63.—	64.—
50% L. Warsz. 1933	72.88	72.75	72.—	69.—
50% L. Łódz. 1933	65.—	—	63.75	62.38
Bank Polski	—	137.50	131.50	116.50
Lilpop	—	—	91.50	61.50
Złrardów	—	61.75	61.75	61.—

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 9-go stycznia 1939 roku.
NOWY JORK: Loco 8.80, styczeń 8.25, luty 8.27, marzec 8.30, kwiecień 8.17, maj 8.05, czerwiec 7.93, lipiec 7.80—82, sierpień 7.65, wrzesień 7.49, październik 7.33, listopad 7.34, grudzień 7.36.
NOWY ORLEAN: Loco 8.52, styczeń 8.40, marzec 8.42, maj 8.18, lipiec 7.93, październik 7.45, grudzień 7.47.
LIVERPOOL: Loco 5.16, styczeń 4.81, luty 4.80, marzec 4.80, kwiecień 4.77, maj 4.75, czerwiec 4.68, lipiec 4.63, sierpień 4.57, wrzesień 4.51, październik 4.46, listopad 4.47, grudzień 4.49, styczeń 4.50.
„Giza”: Loco 7.36, styczeń 6.99, marzec 6.95, maj 7.00.
Egiptka Sakell: Loco 7.31.
Upper: Loco 5.88, styczeń 5.80, marzec 5.87, maj 5.93, lipiec 5.96, wrzesień 5.96, październik 5.82, listopad 5.77.
BREMA: Loco 9.97, marzec 9.09, maj 9.09, lipiec 9.08, paźdz. 8.96, grudzień 8.97.
ALEKSANDRIA Sakell: Styczeń 12.05, marzec 12.41, maj 12.65.
„Giza”: Styczeń 12.01, marzec 12.35, maj 12.51, lipiec 12.65, listopad 12.57.
Ashmouni: Luty 10.20, kwiecień 10.28, czerwiec 10.36, październik 10.08.

Obniżka cen papierosów francuskich

Warszawa, 10 stycznia.

Od dn. 1 b. m. wprowadzona została obniżka taryfy na wyroby francuskiego monopolu tytoniowego, sprzedawane w Polsce.
Wedle nowej taryfy papierosowej „Gitanes-Maryland” kosztują odtąd 8 gr. za sztukę, „Balto” — 7.5 gr., „Week-End” — 7 gr., „Gitanes-Vizir” — 7 gr., tytoni do fajki „Scaferlati—Virginia” kosztuje 50 zł. za 1 kg.

Przywóz kauczuku surowego

uzależniony od zakupu krajowego kauczuku sztucznego w stosunku: na 100 kg. naturalnego—1,5 kg. sztucznego

Szereg zakładów przemysłowych rozpocznie w najbliższym czasie przerób kauczuku syntetycznego w skali fabrycznej. Wartości techniczne tego kauczuku są oceniane przez fachowców pozytywnie. Dla utrzymania jednolitości produkcji jest jednak konieczne, by kauczuk syntetyczny używany był do przerobu przez wszystkie zakłady, w których to jest możliwe.

W związku z tym z inicjatywy Ministerstwa Przemysłu i Handlu rozważano zagadnienie poparcia produkcji kauczuku sztucznego, produkowanego przez Zakłady Chemiczne „Dębica”. W rezultacie uzgodniono z zainteresowanymi, że przywóz kauczuku surowego i jego namiastek należy związać z zakupem

krajowego kauczuku sztucznego. — Na skutek powyższego — Komitet Przywózowy Rady Handlu Zagranicznego otrzymał od Ministerstwa Przemysłu i Handlu odpowiednią instrukcję.

Na okres styczeń — kwiecień 1939 roku stosunek obowiązkowego powiązania został ustalony w ten sposób, że importer na każde sprowadzone 100 kg. kauczuku naturalnego musi nabyć 1,5 kg. kauczuku sztucznego.

Sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem przez importerów obowiązku zakupu kauczuku sztucznego — Ministerstwo Przemysłu i Handlu powierzyło Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych, który przystąpił już do technicznego opracowania tej sprawy. (IS).

Rejestracja starszych roczników

pospolitego ruszenia

Warszawa, 10 stycznia.

Ministerstwo spraw wewnętrznych rozesało do wszystkich wojewodów i starostów okolic w sprawie podoficerów i szeregowych pospolitego ruszenia którzy byli wolni od powszechnego obowiązku wojskowego i z powodu ukończenia 50-ciu lat życia nie podlegają nadal powszechnemu obowiązkowi wojskowemu.

W okólniku ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwem spraw wojskowych zarządziło

aby w drodze wyjątku mężczyzn, urodzonych w 1887 r. i starszych, którzy nie mają ustalonego stosunku do służby wojskowej, na komisje poborowe wzywać.

Postanowienia te nie dotyczą jednak że osób, które dotychczas z jakichkolwiek powodów nie mają uregulowanego stosunku do służby wojskowej przez komisję poborową, gdyż osoby te obowiązane są stawić się do poboru do końca tego roku kalendarzowego, w którym kończą 60 lat życia. (Iskra).

Campe pokonany

przez Szulczyńskiego w Berlinie

Berlin, 10 stycznia.

We wtorek wieczorem odbył się w Berlinie zorganizowany przez berlińskie towarzystwo turystyczne i policyjny klub sportowy turniej bokserski, który miał właściwie charakter spotkania pomiędzy pięściami berlińskimi i polskimi. Zwycięstwo odnieśli bokserzy berlińscy w stosunku 8:6. Należy jednak podkreślić, że punktacja jest nieoficjalna, gdyż całe spotkanie miało charakter nieoficjalny.

Wyniki walk były następujące:

Stępniewicz po ciekawej walce pokonał na punkty Tietzcha.

Walkowiak przegrał nieznacznie na punkty z Graafem.

Szymczaka zastąpił w ostatniej chwili Kazimierzczak. Przeciwnikiem jego był mistrz Europy Nuernberg. Polak oczywiście stał z góry na straconej placówce i spotkanie przegrał przez k.o. w pierwszej rundzie.

Spotkanie Szulczyńskiego z Campe zakończyło się zdecydowanym zwycięstwem Polaka.

Klimecki walczył z Niemcem Kubale przegrując na punkty.

Spotkanie Sobczaka z Passmanem wygrał Sobczak.

W ostatniej walce Adamczyk przegrał nieznacznie z Tralstem.

Zawody wywołały bardzo duże zainteresowanie. Wielka hala była wypełniona do ostatniego miejsca.

Szermierze włoscy

pokonali polskich akademików

Warszawa, 10 stycznia.

We wtorek wieczorem odbył się w Warszawie międzynarodowy mecz szermierczy pomiędzy reprezentacjami akademickimi Polski i Włoch. Zgodnie z przewidywaniami szermierze włoscy wygrali zarówno spotkanie w szabli, jak i w szpadzie. W szabli akademik włoscy odnieśli zwycięstwo w stosunku 14:2, a w szpadzie wygrali w stosunku 12 i pół : 2 i pół.

Koszykarze i siatkarze

Polonii i P.Z.L. w Łodzi

Na najbliższą niedzielę 15 bm. przyjeżdżają do Łodzi drużyny piłki ręcznej warszawskiej Polonii i P.Z.L., które rozegrają cztery mecze towarzyskie z łódzkim „Zniczem”.

Program zawodów, które odbędą się w hali sportowej w parku im. Poniatowskiego, został ustalony następująco: godz. 16-ta siatkówka kobieca: Polonia — Znicz, godz. 16.30 siatkówka męska PZL (Warszawa) — Znicz, godz. 17-ta koszykówka kobieca: Polonia — Znicz i godz. 18-ta koszykówka męska: PZL — Znicz. — Wszystkie mecze zapowiadają się b. ciekawie. Ceny biletów wejścia b. przystępne: 80 gr. dla młodzieży i 1 zł — dla dorosłych.

Przesunięcie terminu

zebrania pływaków

Walne zebranie Łódzkiego Okręgowego Związku Pływackiego, które miało się odbyć dziś 11 bm. w lokalu LKS-u przy ul. Plerackiego 5, zostało przełożone na 25 stycznia.

Kurs na sędziów

piłkarskich w Łodzi

Kurs dla kandydatów na sędziów piłkarskich w Łodzi uruchomiony będzie ostatecznie we wtorek 17 stycznia. Wykłady odbywać się będą we wtorek i czwartki każdego tygodnia od godz. 20-ej w lokalu KP. Zjednoczone przy ul. Przędzalnianej 68. Kurs, na który zgłosiło się ok. 30 kandydatów, potrwa 4 tygodnie, zaś na zakończenie odbędą się egzaminy.

19 lutego

mecz bokserski Łódź—Lwów

Projektowany na najbliższą niedzielę w Łodzi mecz bokserski drugiej reprezentacji naszego miasta ze Lwowem nie dojdzie do skutku, gdyż Lwów nie potwierdził terminu.

Mecz Łódź — Lwów odbędzie się wobec tego w dniu 19 lutego, tak jak planowano pierwotnie.

Mecz ping-pongowy

Łódź—Warszawa

W niedzielę odbędzie się w Łodzi rewanżowy mecz międzymiastowy tenisa stołowego Łódź — Warszawa.

W związku z tym meczem przed ustalaniem ostatecznej reprezentacji Łodzi odbędą się w ramach meczu Hakoah — Gwiazda (Warszawa) w piątek w lokalu Hakoahu o godz. 19-ej eliminacje kandydatów do reprezentacji.

Dział oficjalny Ł.O.Z.P.N.

Komunikat Zarządu № 59

z dnia 10 stycznia 1939 r.

1. Podaje się do wiadomości klubów wniosek Zarządu Ł.O.Z.P.N. na walne zgromadzenie w dniu 15 stycznia 1939 roku.

Wobec nieprzejawiania żywotności, walne zgromadzenie postanawia skreślić z listy członków Ł.O.Z.P.N. następujące kluby: 1) 2RKS „Hapoeł” — Piotrków-Tryb., 2) K.S. „Sila” — Kozłuski, 3) K.S. „Strzelec” — Złoczew, 4) RKS. TUR—Pabianice, 5) K.S. „Olimpia”—Kolo.

2) Wobec niewykonania zarządzenia, zawartego w piśmie z dn. 1 grudnia 1938 roku (monit w dniu 21.XII 1938 r.) zawieszają się w czynnościach T.G. „Sokół”—Zd.-Wola.

3) Ilość głosów na walnym zgromadzeniu Ł.O.Z.P.N. w dniu 15 stycznia 1939 roku, dla poszczególnych klas wynosi:

Klub klasy „A” — 4 głosy; klub klasy „B” — 3 głosy; klub klasy „C” 2 głosy.

Ponadto każdy klub otrzymuje dodatkowo po jednym głosie za każdą drużynę rezerwową i drużynę juniorów.

Niezależnie od powyższego klub Ligi państwowej otrzymuje dodatkowo taką ilość głosów, jaką posiada klub w najwyższej klasie danego O.Z.P.N.

Ilość głosów przysługujących poszczególnym klubom przedstawia się jak następuje:

Łódzki klub Sportowy—Liga (A) 10 głosów, K.S. „Union-Touring” — kl. A (Liga) 7 gł., Ł.T. S.G. kl. A 6 gł., Wojskowy Klub Sportowy klasa A 6 gł., Strzelecki Klub Sportowy kl. A 6 gł., K. S. „Wima” kl. A 6 gł., P.K.S. „Burza”—Pabianice kl. A 6 gł., T.G. „Sokół” kl. A 6 gł., Pabianickie Tow. Cyklistów kl. A 6 gł., T.G. „Sokół”—Zgierz kl. A 5 gł., R.T.S. „Widzew” kl. A (B) 6 głosów, R.K.S. TUR — Łódź kl. B 5 gł., K.P. Zjednoczone kl. B (A) 5 gł., Z.K.S. „Makabi”—Łódź kl. B 6 gł., Z.K.S. „Hakoah” kl. B 5 gł., K.S. „Boruta” — Zgierz kl. B 4 gł., T.G. „Sokół”—Aleksandrów kl. B 4 gł., Z.T.G.S. „Bar-Kochba” kl. B 5 gł., T.S. „Krusche-Ender” Pab. kl. B 6 gł., Rudzki K.S. kl. B 4 gł., K.S. „Huragan”—Ruda-Pab. kl. B 4 gł., T.G. „Sokół”—Zduńska-Wola kl. B 4 gł., R.K.S. TUR—Zd.-Wola kl. B 4 gł., P.K.S. „Strzelec” — Sieradz kl. B 3 gł., R.K.S. „Ruch”—Piotrków-Tryb. klasa B 4 gł., R.K.S. „Lechia” — Tomaszów kl. B 4 gł., K.S. „Concordia”—Piotrków kl. B 4 gł., K.S. „Tomaszowianka”—Tomaszów kl. B 4 gł., Moszczenicki K.S. kl. B 4 gł., Kozłowski K. S. kl. B (C) 4 gł., R.K.S. „Skra”—Piotrków klasa B 4 gł., Z.K.S. „Makabi”—Kalisz kl. B 4 gł., Kaliski K.S. kl. B 4 gł., K.S. K.P.W.—Skalmierzycze kl. B 3 gł., S.P.A.W.—Kalisz kl. B 3 gł., T.G. „Sokół”—Łódź kl. C (B) 2 gł., K.S. „Tramwajarze” kl. C 2 gł., Towarzystwo Zwolenników Sportu kl. C 2 gł., A.K.S. — Baiuty kl. C 2 gł., R.K.S. — Aleksandrów kl. C 2 gł., R.K.S. TUR—Chojny kl. C 2 gł., K.S. „Sportion” kl. C 2 gł., Konstanyński K.S. kl. C 2 gł., K.S. „Strzelec”—Chojny kl. C 2 gł., K.S. „Strzelec”—Konstantynów kl. C 2 gł., P.S.K.S. — Łódź-Powiat kl. C 2 gł., R.S.W.F. „Jutrznia”—Łódź kl. C 2 gł., K.S. „Strzelec-Norblin”—Głowno kl. C 2 głosy, Strzelecki Klub Sportowy—Głowno kl. C 2 gł., S.S.P. Przybyłowiana—Zgierz kl. C 2 gł., Z.P. M.P. „Orle”—Ozorków kl. C 2 gł., R.K.S. TUR—Ozorków kl. C 2 gł., „Makabi”—Pabianice kl. C (B) 2 gł., R.T.S.G.—Ruda-Pab. kl. C (B) 2 gł., Żelazki K.S. kl. C 2 gł., Z.S.S.G.—Zd.-Wola kl. C 2 gł., K.S. „Strzelec”—Zd.-Wola kl. C 2 gł., Z.K.S. „Makabi”—Zd.-Wola kl. C 2 gł., Z.K.S.—Bełchatów kl. C 2 gł., R.K.S.—Konstantynów kl. C 2 gł., R.K.S. TUR—Bełchatów kl. C 2 gł., E.A.S.S. „Concordia”—Bełchatów kl. C 2 gł., K.S. M.M.—Bełchatów kl. C 2 gł., K.S. „Strzelec”—Bełchatów kl. C 2 gł., R.K.S. TUR—Tomaszów kl. C 2 gł., Z.K.S. „Hakoah”—Tomaszów kl. C 2 głosy, Z.T.G.S.—Tomaszów kl. C 2 gł., Z.R. K.S. „Hapoeł” kl. C 2 gł., R.K.S. „Zryw”—Piotrków kl. C (B) 2 gł., K.S. „Strzelec”—Wolbórz kl. C 2 gł., K.S. „Strzelec”—Bugaj—Piotrków kl. C 2 gł., R.K.S. TUR—Kalisz kl. C 2 gł., R.S. W.F. „Gwiazda”—Kalisz kl. C 2 gł., K.S. „Olimpia”—Kolo kl. C 2 gł., K.S. „Zw. Strzel.” — Kalisz kl. C 2 gł., K.S. Zw. Rezerw. — Kalisz kl. C 2 gł., Organizacja M. Pracuj. — Kalisz kl. C 2 gł., Błaszkiński K.S.—Błaszki kl. C 2 gł., R.S.W.F. „Gwiazda”—Łódź kl. C 2 gł., Z.R.K.S. „Hapoeł”—Piotrków kl. C 2 gł., K.S.—K.P.W.—Karsznice kl. C 2 gł., Z.K.S. „Makabi”—Zgierz kl. C 2 gł., Z.K.S. „Makabi”—Piotrków kl. C 2 gł., K.S. „Metal”—Głowno kl. C 2 gł., Z.P.M.P. „Orle”—Tomaszów-Maz. kl. C 2 gł., T.S. „Odrodzenie”—Łódź kl. C 2 gł., O.M.P.P.—Zd.-Wola kl. C 2 gł., Podoficerski K.S.—Kalisz kl. C 2 gł., Rzemieślnicy K.S.—Łódź kl. C 2 gł., K.S. „Strzelec”—Złoczew kl. C 2 gł., K.S. „Sila”—Kozłuski kl. C 2 głosy, K.S. Zw. Strzeleckiego—Ozorków kl. C 2 gł., R.K.S. TUR—Pabianice kl. C 2 gł.

U w a g a: Kluby, które oznaczone mają przynależność klasową w nawiasach, po udzieleniu pokwitowania ustępującym władzom otrzymują taką ilość głosów, która przypada klasie, w jakiej obecnie się znajdują.

Nieście pomoc najbardziej

— Jakiego kremu używa Pani dla zachowania tak pięknej i czystej cery?

— Z ładną cerą wygląda Pani o wiele młodziej!

— Chętnie opowiem Pani, co spowodowało nagłą zmianę w wyglądzie mej cery. Wie Pani, że zawsze cera moja była niedobra. Stała się płyma, zmarszczki i pryszcze, jakie miałam na twarzy, bardzo mnie szpeciły i martwiły. Zaden z doniedawna stosowanych kremów nie polepszał stanu mej cery. Na próby stosowania różnych kremów wydawałam dużo pieniędzy. Tak długo jednak szukałam, aż znalazłam. Uważam, że najlepszym i najskuteczniejszym kremem do twarzy jest krem biologiczny „EUKUTOL”. Już po kilku wcieraniach w skórę — krem biologiczny „EUKUTOL” wywołał zadziwiające zmiany. Krem „EUKUTOL” wyrabiany jest na podstawach biologicznych i na najlepszych surowcach! Cera stała się gładka, wszelkie nieczystości, jak wypryski i płymy znikają. Pomarszczone miejsca cery wygładzają się. Krem Biologiczny „EUKUTOL” stosowany być może do każdej cery. Dla cery tłustej — krem „EUKUTOL” 3 (matowy) dla suchej „EUKUTOL” 6 (tłusty). Ażeby racjonalnie pielęgnować cerę — stosować należy tylko Kremy Biologiczne „EUKUTOL”. Krem biologiczny „Eukutol” nabywać można już od ceny 0.75 groszy w każdej aptece, składzie aptecznym i drogerii.

LEKARZ - DENTYSTA
B. Nusbaumowa
PRZEPROWADZIŁA SIĘ na ul.
Gdańska 12
tel. 121-23.

LEKARZ-DENTYSTA
F. KOPCIOWSKA
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

DR. MED.
L. NITECKI
SPEC. CHOROBY SKÓRNYCH WENE-
RYCZNYCH I MOCZOPŁCIOWYCH.
Nawrot 32. front. I piętro
przyjmuje od 8-9.30 rano
i od 5.30-9 wiecz.
W niedz. i święta od 9-12 w poł.

Dr. **Ludwik FALK**
Choroby skórne
i weneryczne
Nawrot 7 tel. 128-07
przyjm. 10-12 i 5-7-ej.

Dr. **Jerzy Tenenbaum**
CHOROBY WEWNĘTRZNE
powrócił i przeprowadził się na ul.
Piłsudskiego 23 telef. 213-10
przyjmuje od 5-7.

DR. MED.
AL. KOPCIOWSKI
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

„Czystość”
przyjmuje cyklizowanie, drutowanie
i foterowanie oraz szpatacie biur.
pokoi. Czystczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44. telefon 167-48.
Ceny konkurencyjne.

KLEROL
specjalnie REUMATYZMOWI
i ARTRETYZMOWI
Maść i płyn do nabycia w aptekach i składach
aptecznych.

Dr. HELLER
SPEC. CHOROBY SKÓRNYCH, WENE-
RYCZNYCH I MOCZOPŁCIOWYCH.
Traugutta 8, tel. 179-89
przyjmuje od 8-11 i od 4-8
w niedziele i święta 10-1.

DR. MED.
T. Rundsztajnowa
SPEC. CHOR. DZIECI
powróciła
Pomorska 7, telef. 127-84.
przyjm. od 3-5.

Wyszedł z druku zeszyt 12/38 r.
(grudzień).
„PRASA”
MIESIĘCZNIK
ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU
WYDAWCÓW DZIENNIKÓW
I CZASOPISM
pod redakcją
STANISŁAWA KAUZIKA TREŚĆ ZESZYTU.

Powstało Towarzystwo Wiedzy Prasowej.
Pierwsze Ogólne Zebranie Towarzystwa Wiedzy Prasowej.
Związek Wydawców wobec nowego prawa prasowego.
Skrz.: Nowi Marszałkowie Sejmu i ntu.
Przedstawiciele prasy w Parlamencie.
F. G.: Prasa — propaganda — reklama.
Leon Sobociński: 60-lecie prasy polskiej na Pomorzu.
Leon Zieleniewski: Zachowane egzemplarze najstarszych czasopism polskich.
T. G.: Preliminarz budżetowy R. P. na okres od 1 kwietnia 1939 r. do 31 marca 1940 r.
Prace Związku Wydawców.
Organizacje i sprawy dziennikarskie.
Dziennikarze wobec dekretu prasowego.
Układ zbiorowy pracy w dziennikarstwie.
Walne zgromadzenie członków Towarzystwa Wyższej Szkoły Dziennikarskiej.
Kronika Krajowa. 1848-1938. Jubileusz „Czasu”.
Prawo a prasa.
Prasa na szerokim świecie.

Cena zeszytu 1 zł.
Do nabycia w administracji „Prasy”, w większych księgarniach i kioskach „Ruchu”.

MATKI
Zapisujcie swe niemowlęta do
„Kropki Mleka”
RUTYNOWANA NAUCZYCIELKA MUZYKI UDZIELA LEKCYJ GRY FORTEPIANOWEJ (moskiewskie konserwatorium) oraz francuskiego po dłuższym pobycie w Paryżu
G. HURWICZ-SZYLLEROWA
Aleje 1-go Maja 9 m. 6.

Dr. Wanda JAKOBSON
B. PSYCHOLOG MIEJSKIEJ PORADNI WYCHOWAWCZEJ W ŁODZI
przyjmuje we wszelkich sprawach związanych z rozwojem dzieci, dojrzałością szkolną, trudnościami wychowawczymi, nauczaniem, wyborze szkoły i t. d.
ul. WÓLCZAŃSKA 10.
II wejście ŚRÓDMIEJSKA 20.
Godz. prz. 5-6. Tel. 214-36.

„PRASA”
MIESIĘCZNIK
ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU
WYDAWCÓW DZIENNIKÓW
I CZASOPISM
pod redakcją
STANISŁAWA KAUZIKA TREŚĆ ZESZYTU.

Powstało Towarzystwo Wiedzy Prasowej.
Pierwsze Ogólne Zebranie Towarzystwa Wiedzy Prasowej.
Związek Wydawców wobec nowego prawa prasowego.
Skrz.: Nowi Marszałkowie Sejmu i ntu.
Przedstawiciele prasy w Parlamencie.
F. G.: Prasa — propaganda — reklama.
Leon Sobociński: 60-lecie prasy polskiej na Pomorzu.
Leon Zieleniewski: Zachowane egzemplarze najstarszych czasopism polskich.
T. G.: Preliminarz budżetowy R. P. na okres od 1 kwietnia 1939 r. do 31 marca 1940 r.
Prace Związku Wydawców.
Organizacje i sprawy dziennikarskie.
Dziennikarze wobec dekretu prasowego.
Układ zbiorowy pracy w dziennikarstwie.
Walne zgromadzenie członków Towarzystwa Wyższej Szkoły Dziennikarskiej.
Kronika Krajowa. 1848-1938. Jubileusz „Czasu”.
Prawo a prasa.
Prasa na szerokim świecie.

Cena zeszytu 1 zł.
Do nabycia w administracji „Prasy”, w większych księgarniach i kioskach „Ruchu”.

PRZETARG.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza publiczny przetarg na dostawę 500 tysięcy sztuk cegły maszynowej na budowę domu biurowego przy ul. Lindley'a.

Oferty pisemne, odpowiadające treści wezwania do składania ofert należy składać w Zarządzie Miejskim, Plac Wolności nr. 14, III piętro, w pokoju Nr. 44, do dnia 25 stycznia 1939 roku do godz. 11-ej rano, w kopercie należycie zamkniętej i zalakowanej, z napisem (wymienie roboty).

Szczegółowe informacje oraz ślepy kosztorys z warunkami przetargu otrzymać można w Wydziale Technicznym, Plac Wolności 14, II piętro, w pokoju Nr. 25. Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 12 w południe.

Wadium przetargowe zgodnie z przepisami w wysokości 3 proc. od oferowanej sumy należy złożyć w kasie Zarządu Miejskiego, zaś kwit dołączyć do oferty. Wadium składane w walorach winny być deponowane w Głównej Kasie Miejskiej przynajmniej na 1 dzień przed przetargiem.

Łódź, dnia 10 stycznia 1939 r.
Zarząd Miejski w Łodzi.

POWAŻNA FIRMA BRANŻY SPOŻYWCZEJ
POSZUKUJE AKWIZYTORA

w wieku do lat 30-tu, obeznanego z rynkiem łódzkim, posiadającego zabezpieczenie. Zgłoszenia pod: „Gwątancja 2000 zł.”

DR. MED.
JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE
I ALERGIJNE
ul. Nawrot 7
Tel. 164-21
godz. przyjęć od 5-8.

Lokale

ZŁ. 160.— KWARTALNIE 2 pokoje z kuchnią i wygodami.
ZŁ. 232.— KWARTALNIE 3 pokoje z kuchnią i wygodami,
4, 5, 6 mieszkania, pokoje umeblowane (garsoniery) od zł. 20 „ZENIT”, ul. Piotrkowska 82, tel. 260-25.

DO WYNAJĘCIA duży sklep i pięć pokoi. Plac Reymonta 3/4.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego dla 2 osób z pościelą za 60 zł. miesięcznie. Oferty sub: „Od zaraz”.

ŁADNIE umeblowany pokój dla jednej osoby w czystym domu z wszelkimi wygodami (centralne ogrzewanie) do wynajęcia: Al. Kościuszki 57/18. Oglądać można od 12-4-ej.

POKÓJ frontowy, umeblowany ar wynajęcia od zaraz. Przejazd 25, m. 21, fr. I p.

INTELIENTNY Pan poszukuje miejsca do spania przy lepszej rodzinie. Oferty sub. „A. B.”

POKÓJ słoneczny, ładnie umeblowany, wszelkimi wygodami do wynajęcia, Narutowicza 56, m. 25.

POKÓJ słoneczny, I piętro z wszelkimi wygodami, ładnie umeblowany, dla pojedynczej osoby, Cegielniana 55, m. 28. Od 10 r. — 2pp. i 4-5 pp.

Posady

PRAKTYKANTKA biurowa z znajomością buchalterii i pisania na maszynie, poszukuje posady, tel. 212-62.

NIGDY NIE JEST ZAPÓZNO
myśleć o zdrowiu, tym bardziej jeżeli cierpiasz na choroby: NEREK, PECHERZA, WATROBY, KAMIENI ŻOŁCIOWYCH, ZŁEJ PRZEMIANY MATERII, na bóle artretyczne czy podagryczne, wzdęcia brzucha, odbijanie się lub skłonność do obstrukcji - Pamiętaj, że gdy nie będzie za późno, o ile używać będziesz ziół moczopędnych „DIUROL” Gaseckiego, które zapobiegają gromadzeniu się kwasu moczowego i innych szkodliwych dla zdrowia substancji zatrzymujących organizm - Działaj jeszcze kup pudełko ziół „DIUROL” Gaseckiego, a przekonasz się o dodatnich skutkach działania, zalecać będziesz swym znajomym. Sposób użycia na opakowaniu - Oryginalne zioła „DIUROL” Gaseckiego (Z KOGUTKIEM) sprzedaje apteki i składki apteczne

DR. MED.
Niewiażski
Specj. chor. wenerycznych, skórnych i seksualnych.
Andrzeja 5, tel. 159-40
Przyjmuje od 8-1 i od 5-9.
w niedziele i święta 9-12.

DR. MED.
M. RUNDSTZEIN
AKUSZER-GINEKOLOG
Pomorska 7, tel. 127-84
POWRÓCIŁ,
przyjmuje od 8-10 i od 4-8 w.

POTRZEBNA panna wykwalifikowana do półrocznego dziecka z referencjami na wyjazd. Wład. Piotrkowska 134, m. 28, od godz. 3-4.

Kupno i sprzedaż

FUTRA damskie i męskie, łapkowe, fokowe, karakulowe, liry, wydry, po cenach najtańszych. Warunki najdogodniejsze, poleca H. Luft, 11-go Listopada 7, tel. 259-27. Urzędnikom rabat.

5000 GOTÓWKA (później więcej) współpracą techniczną, handlową przystąpię solidnego „przedsiębiorstwa”.

PODAJE do wiadomości, że nie wystawiam weksli i żadnych weksli mam w obiegu. Samuel Hubel, Narutowicza 75c.

UNIEWAŻNIAM zagubione przeze mnie 3 czek z wystawienia A. Karłowiczewskiego, Radomsko, na zł. 90, pl. 4/1, 93 pl. 12/1 i 57 pl. 15/1 r. b. M. Herman, Łódź, Pl. Wolności 11.

ZAGUBIONY kwit inkasowy K. K. w Łodzi zł. 50 za Nr. 50656, platny w Łodzi 15/1 1939, unieważniam, J. Nowberg, Narutowicza 11.

ZAGINAŁ weksel na zł. 50.— pl. 25/1 1939 r. Wystawca Kamila Rozwiesz na zlecenie K. Welnica, M. Klajn, Siemradzka 3.

Nauka i wychowanie

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a, front, zastać od 4-8 po poł.

75 GR. LEKCJA francuskiego. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lektura. Konwersacja. Grammatyka. Tłumaczenie. Korespondencja. Pomoc szkolna, Południowa 20, m. 20 I-sza lewa of. parter.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 45. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-44; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148 i 600-626.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”

w Łodzi zł. 4.—, za odosłanie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—, „Republika” i „Express” w Łodzi z odosłaniem do domu zł. 7.— miesięcznie
Konto rozrachunkowe Łódź 1, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpałt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubnowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.—. Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

REDAKTORZY tekstu redakcyjnego: na str. 1, 2, 3, 4 i 11 — Antoni Weiss, na str. 5, 6 i 7 — Bolesław Rawicz, na str. 8 i 9 — Szymon Glić, na str. 10 — Mateusz Rosner. Redaktor Dodatku Literacko-Naukowego oraz pozostałych stron „Republiki” — Władysław Polak. Redaktor dodatku „Panorama” — Edmund Bartoszek. Odpowiedzialny za ogłoszenia i reklamy — Konstanty Losiew. Wszyscy zamieszkali w Łodzi.
WYDAWCA: Wydawnictwo „Republika” Sp. z ogr. odp. — Odbito w drukarni własnej, Łódź, ul. Piotrkowska 49 i 64.